

Småungar & medier 2015

**Fakta om små barns
användning
och upplevelser
av medier**

Småungar & medier 2015

**Fakta om små barns
användning
och upplevelser
av medier**

Innehåll

Förord	4
Inledning, bakgrund, metod och läsanvisning	5
Sammanfattning	7
Resultatredovisning	13
1. Är barnet en pojke eller flicka?	13
2. Hur mycket fyller barnet i år?	13
3. Har barnet syskon?	14
4. Har barnet tillgång till något av följande i hemmet?	15
5. Har barnet en mobiltelefon?	16
6. Vad brukar barnet använda mobiltelefonen till?	17
7. Hur ofta brukar barnet göra följande på fritiden/efter skolan?	18
8. Om du tänker på en vanlig dag, ungefär hur länge brukar barnet på sin fritid...?	20
9. Vilka filmer, tv-program eller tv-serier brukar barnet titta på?	21
10. Hur ofta brukar barnet göra följande på datorn och/eller surfplattan?	24
11. Vilka datorspel/tv-spel/spel på surfplatta brukar barnet spela?	25
12. Vilka sajter brukar barnet besöka på internet?	26
13. Ungefär hur ofta brukar du vara tillsammans med barnet när han/hon...?	28
14. Hur ofta pratar du och barnet om följande ämnen?	30
15. Brukar barnet ta del av nyheter...?	32
16. Hur upplever barnet nyheterna han/hon ser?	33
17. Finns det innehåll i tv, film, datorspel/tv-spel eller på internet som du tycker är skadligt för barn?	34
18. Finns det något innehåll i tv, film, datorspel/tv-spel eller på internet som du märkt att ditt barn blivit skrämt, ledset eller deppigt av att se?	35
19. Finns det något innehåll i tv, film, datorspel/tv-spel eller på internet som du inte vill att ditt barn ska komma i kontakt med?	37
20. Här följer några påståenden om film och tv.	38
21. Här följer några påståenden om datorspel/tv-spel/spel på surfplatta	39
22. Här följer några påståenden om internet.	40
23. Har du någon gång oroat dig för att barnet ska...?	42

24. Har det någon gång hänt att ditt barn har ...?	44
25. Bryr du dig om åldersmärkningen på datorspel/tv-spel?	45
26. Hur tycker du att åldersmärkningen på olika medier bör vara?	46
27. Hur tycker du att samhällets skydd av barn och unga fungerar när de använder följande medieformer?	48
28. När det gäller skydd av barn och unga när de använder medier, hur stort ansvar anser du att nedanstående aktörer ska ha?	49
29. Om du tänker på vardagar. Har ni regler i familjen för hur sent barnet får...?	50
30. Om du tänker på vardagar. Har ni regler i familjen för hur lång tid barnet får...?	52
31. Får du den information och vägledning som du behöver när det gäller barns och ungas medieanvändning?	54
32. Hur bedömer du ditt barns förmåga att...?	56
33. Tycker du att barnet ägnar för mycket tid, lagom med tid eller för lite tid åt...?	57
Bilaga 1. Bortfall, signifikans, åldersintervall och kalibreringsvikter	59

Statens medieråd är en myndighet som bl.a. har i uppdrag att verka för att stärka barn och unga som medvetna medieanvändare och skydda dem från skadlig mediepåverkan. Myndigheten ska också följa medieutvecklingen när det gäller barn och unga samt sprida information och ge vägledning om barns och ungas mediasituation.

Förord

För en majoritet av dagens unga i Sverige – och för många föräldrar – är digitala medier helt integrerade i vardagslivet. Både nya och traditionella medier är självklara källor till information och underhållning samt verktyg för att upprätthålla sociala kontakter. Vem hade för bara ett par decennier sedan kunnat föreställa sig att vi idag bär med oss nästan all världens information i fickan och kan nå den var och när vi vill? Att ”använda internet” handlar inte längre om skynda sig hem från skolan för att kunna sätta sig vid skrivbordet och slå på datorn. Skillnaden mellan att vara online eller offline är närmast uttraderad. Med rätt inställning i mobilen är du online dygnet runt.

När den första Ungar & medier-undersökningen genomfördes 2005 var den genomsnittliga debutåldern för internetanvändning nio år. Idag har en majoritet av barnen varit på nätet redan när de fyller tre år. Så sent som 2010 använde 7 % av 16-åringarna mobilen för att koppla upp sig mot internet. Nu gör 96 % detsamma. Den mobila internetanvändningen ökar fortfarande, men den mobila internetexplosionen ägde rum 2010–12. I årets undersökning är det istället teknik innehavet som står för de dramatiska förändringarna. Den smarta mobilen har nästan helt ersatt den traditionella, och barns innehav av surfplattor har mångdubblats sedan 2012/13. Surfplattan möjliggör för allt yngre barn att använda digitala medier. Därför har andelen barn under två år som spelar spel nästan fyrdubblats på två år: från 7 % 2012/13 till 26 % 2014. Men allt är inte nytt. Tv är fortfarande den medieform som barn ägnar mest tid åt fram tills de når tonåren. Då tar de internetrelaterade aktiviteterna över.

Ungar & medier har nu genomförts för sjätte gången sedan 2005. Rapporten är resultatet av den största nationella enkätundersökningen som kartlägger medievanor – och attityder om medier – hos barn mellan 0 och 18 år. Den publiceras i tre rapporter: *Småungar & medier 2015* om barn 0–8 år, *Ungar & medier 2015* om barn och unga 9–18 år samt *Föräldrar & medier 2015*, där vårdnadshavare till barn 9–18 år uttalar sig om barnens medievanor och upplevelser. Syftet är att tillhandahålla en kunskapsbank och faktakälla som är lättillgänglig för föräldrar, lärare och andra som arbetar med, eller intresserar sig för, barn och unga och deras medievardag. Rapporterna finns tillgängliga för nedladdning på www.statensmedierad.se/ungarochmedier.

Ewa Thorslund
Direktör för Statens medieråd

Inledning, bakgrund, metod och läsanvisning

Detta är en redovisning av resultatet från undersökningen av medievanorna bland barn 0–8 år. Här ingår också frågor om vårdnadshavarnas attityder kring barnens medieanvändning, skyddsaspekter när det gäller medieinnehåll och åsikter om skadlig mediepåverkan. Den del av *Ungar & medier* som redovisas här har genomförts med frågor till vårdnadshavare, det är inte barnen själva som svarat på frågorna. Genomgående redovisas resultatet fördelat på tre åldersgrupper, vilka i löpande text omnämns med siffror: 0–1 (år), 2–4 (år) samt 5–8 (år). Kommittén Medierådet, som upphörde 2011 när myndigheten Statens medieråd bildades, genomförde 2010 den första *Småungar & medier*-undersökningen. Denna omfattade inte barn yngre än 2 år, varför resultaten från gruppen 0–1 år inte kan jämföras med denna undersökningens resultat. 2012/13 genomförde Statens Medieråd en undersökning där 0–1-åringar även ingick. Medielandskapet förändras snabbt, varför nya frågeställningar tillkommer medan andra förlorar sin relevans. Detta har inneburit att vissa frågor omformulerats och svarsalternativ har ändrats, vilket gör att direkta jämförelser med resultaten från tidigare undersökningar inte alltid kan göras. I de fall det finns jämförbara resultat mellan studierna redovisas dessa i löptext och tabeller. Parallellt med denna rapport publiceras också *Ungar & medier 2015*, där barn och unga 9–18 år tillfrågats om sina medievanor och attityder kring medier samt *Föräldrar & medier 2015*, där föräldrar till barn 9–18 tillfrågats om sina attityder till barnens medianvändning.

Underlaget för denna rapport består av två olika postala enkäter som sändes ut till 2 000 föräldrar till barn 0–4 år och 1 996 föräldrar till barn 5–8 år. Jämfört med studien 2012/13 är detta en fördubbling av urvalet och landets största statistiska undersökning av barns medievanor. För att kunna jämföra med tidigare studier har tre åldersintervall använts för barnen i analysen: 0–1 år, 2–4 år samt 5–8 år. Föräldrarna kunde besvara frågorna både på webben och i traditionella postala enkäter. Statistiska centralbyrån genomförde datainsamlingen. Urvalet av respondenterna är ett obundet slumpmässigt urval stratifierat på ålder: 0–4 år och 5–8 år. Datainsamlingen pågick mellan 2 september och 17 november 2014. Svarefrekvensen är 41,8 % för 0–4 år och 39,7 % för 5–8 år. Detta är ett par procentenheter lägre jämfört med *Småungar & medier*-undersökningen 2012/13. Sjunkande svarefrekvenser är inget unikt för denna rapportserie, eller ens för medievaneundersökningar, utan något som iakttagits under lång tid vid olika typer av enkätundersökningar med slumpvisa urval, både i Sverige och internationellt. Orsakerna till detta är inte helt klarlagda, men ett rimligt antagande är att ett generellt ökande antal undersökningar – såväl akademiska som marknadsundersökningar – lett till en obenägenhet att svara på enkäter hos allt fler. Framtiden får utvisa om det är möjligt att fortsätta med enkätundersökningar med obundna

slumpmässiga urval eller om man får använda sig av alternativa metoder för datainsamling.

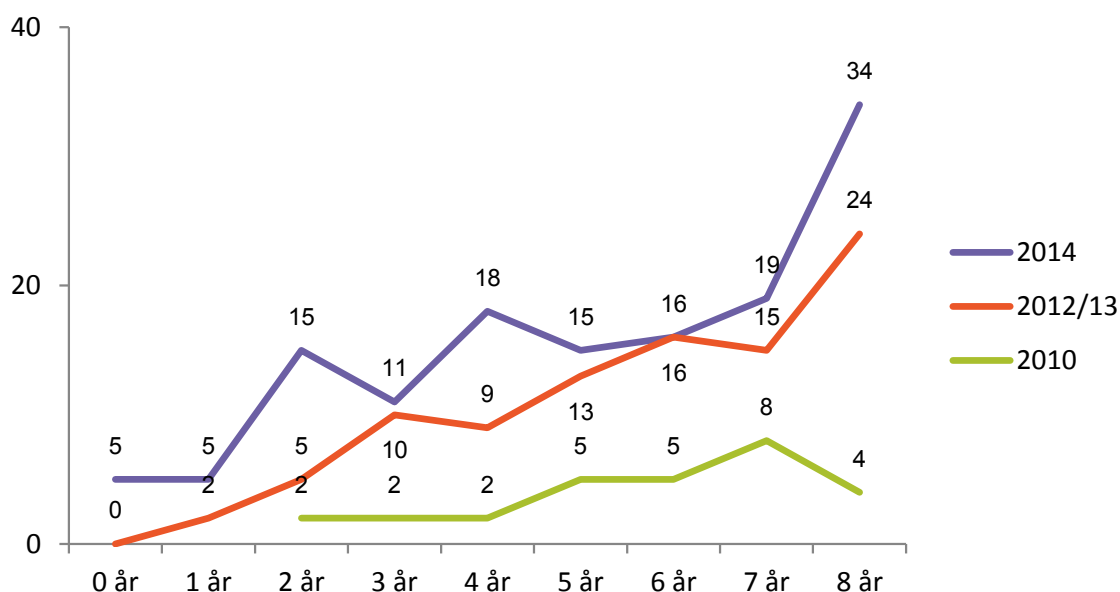
Mer detaljerad information om datainsamling och -bearbetning finns i bilaga 1.

Sammanfattning

I detta avsnitt sammanfattas de resultat där skillnaderna är störst mellan olika grupper eller där det skett en påtaglig utveckling över tid jämfört med tidigare studier. En tydlig tendens är att vissa former av medieanvändning börjar i allt tidigare ålder. Skillnaderna mellan pojkars och flickors medieanvändning är obefintlig bland de yngsta, men ökar med stigande ålder. Det är dock stora skillnader mellan olika former av medier. Avseende vilka datorspel och tv-spel pojkar och flickor föredrar går det att urskilja vissa könsskillnader redan i 2–4-årsåldern och omfattande skillnader bland 5–8. När det gäller vilka tv-program man föredrar är skillnaderna närmast obefintliga bland 2–4-åringar (de blir dock omfattande när barnen blir äldre, se vidare *Ungar & medier 2015*). Ett särskilt intressant resultat rör den stora andelen riktigt unga barn som spelar spel på surfplatta.

En tydlig förändring jämfört med 2012/13 avser internet. Internetanvändningen ökar generellt, och startar också i allt tidigare ålder jämfört med 2010 och 2012/13. Redan första levnadsåret använder 5 % av barnen internet dagligen.

Använder internet dagligen, 2010–2014 (%)

Diagrammet ovan visar den dagliga internetanvändningen 2010, 2012/13 och 2014. Ökningen som kunde iakttas mellan 2010 och 2012/13 fortsätter, men i minskad takt. Mest påtaglig är ökningen av den dagliga internetanvändningen hos

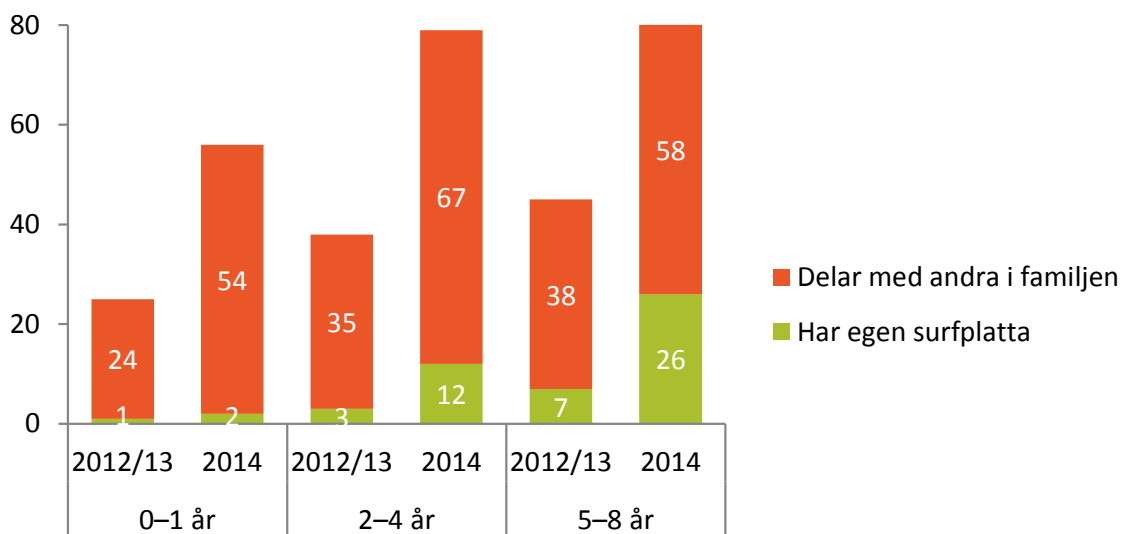
barn i åldrarna 0–4. Även 8-åringarna står för en betydande ökning i förhållande till resultatet 2012/13. Tendensen är att fler barn använder internet dagligen och att andelen riktigt unga barn som är dagliga internetanvändare ökar. Notervärt är också att dagens 0–1-åringar använder nätet i samma utsträckning som 5–6-åringarna gjorde 2010. Det är också en markant skillnad i den dagliga internetanvändningen mellan 7-åringar respektive 8-åringar – nästan dubbelt så många 8-åringar använder internet dagligen jämfört med de som är 7 år.

Vad det gäller medieanvändning dominerar film/tv-tittande, dvs. den medievana som grundläggs allra tidigast hos barn. Andelen barn 2–4 år som tittar på film/tv dagligen är jämförbar med hur det ser ut i gruppen 9–12 år och andelen barn 2–4 (som tittar dagligen) är större jämfört med andelen barn äldre än 12 år (se vidare *Ungar & medier 2015*). De yngre tittar dock betydligt kortare tid per dag jämfört med äldre. 58 % av 2–4-åringarna tittar på film/tv mer än 1 timme per dag och 7 % tittar på film/tv mer än 3 timmar per dag, motsvarande andelar bland 9–12-åringarna är 71 % respektive 14 %. Samtidigt minskar andelen barn, i alla tre åldersgrupperna, som tittar på film/tv dagligen jämfört med 2012/13. Tv-tittandet kan sägas vara den mediala fond som ligger som bakgrund till all annan medieanvändning i dessa åldrar – ju äldre man blir – desto mer tid kommer man att ägna åt andra medier. Andelen barn som tittar på film/tv varje dag ligger på relativt konstanta nivåer tills barnen når tonåren, då tittandet börjar minska (se *Ungar & medier 2015*). De två populäraste tv-programmen/tv-kanalerna för alla åldersgrupperna är, i likhet med 2012/13, SVT:s Bolibompa och Barnkanalen. Bland 0–4-åringarna framträder inga tydliga skillnader mellan flickor och pojkar i val av tv-program, men hos 5–8 börjar en viss könsskillnad synas i valet av tv-program.

Avseende mobilanvändningen visar det sig att 0–1 uppges använda mobilen dagligen (4 %) i lika hög utsträckning som 2–4-åringarna. Samtidigt ökar inte användningen av mobilen i någon av åldersgrupperna jämfört med 2012/13. Det dagliga bokläsandet och det dagliga tv-tittandet är störst i gruppen 2–4 år. 23 % av alla 5–8-åringar och 10 % av alla 2–4-åringar spelar spel på surfplattan varje dag.

En stor skillnad mellan 2012/13 och 2014 kan observeras i barns tillgång till surfplatta i hemmet.

Tillgång till surfplatta i hemmet 2012/13 och 2014 (%)

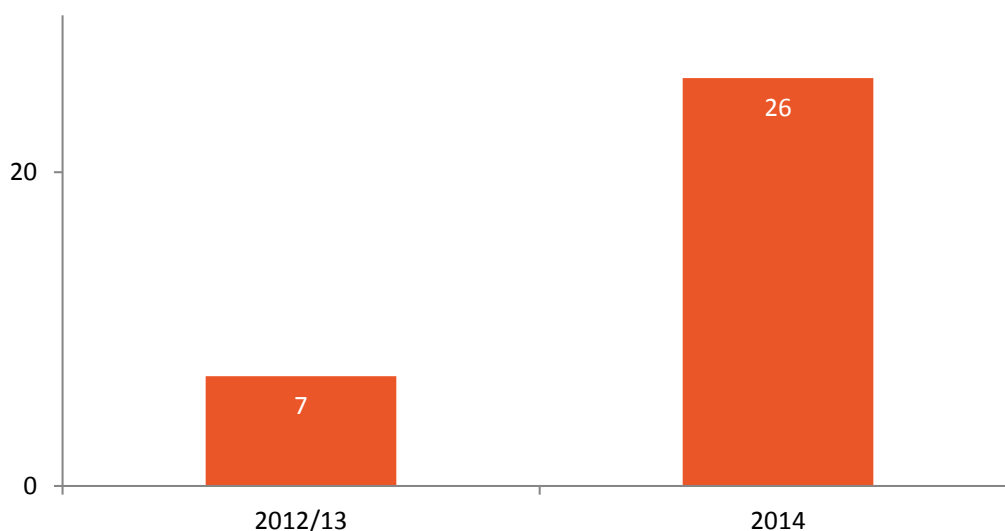

Jämfört med 2012/13 har det skett en markant ökning av andelen barn i grupperna 2-4 år och 5-8 år som har en egen surfplatta. 2012/13 hade 3 % i åldrarna 2-4 respektive 7 % i åldrarna 5-8, en egen surfplatta. Andelen barn med egna surfplattor (i dessa åldersgrupper) har fyrdubblats sedan mätningen 2012/13. Ser man till den totala tillgången av surfplattor i hemmet (de 0-8-åringar som har egen eller de som delar med andra), är ökningen också kraftig. Bland barn 0-1 har 56 % tillgång till surfplatta, bland 2-4-åringar är motsvarande andel 79 % och bland 5-8 har hela 84 % tillgång till en surfplatta i hemmet. Detta motsvarar ungefär en fördubbling av barns tillgång till surfplattor i hemmet, jämfört med 2012/13. Föräldrar är också mer positivt inställda till barns spelande jämfört med 2012/13, exempelvis är det dubbelt så många som helt håller med om påståendet att barnet lär sig bra saker genom spelande.

Samtidigt sjunker andelen barn som anger att de har en egen handhållen spelkonsol markant. Även tillgången till egen tv, dator och spelkonsol minskar något jämfört med 2012/13 – detta beror troligen på att surfplattan allt mer ersätter annan medieteknik bland barn i åldrarna 0-8 år.

En stor skillnad mellan 2012/13 och föreliggande rapport avser hur stor andel 0-1-åringar som har spelat datorspel/tv-spel/spel för surfplatta. Andelen 0-1-åringar som har spelat har nästan fyrdubblats, från 7 % till 26 %. Detta kan till stor del förklaras av att de yngsta barnen spelar spel på surfplatta.

Andelen 0–1 år som spelar datorspel/tv-spel/spel för surfplatta, 2012/13 och 2014 (%)

Datorspel och tv-spel är det område där skillnader mellan könen uppträder tidigast och är mest påtagliga. Redan bland barn 2–4 börjar pojkars och flickors val av spel skilja sig åt och bland 5–8 har de bara två spel gemensamt på respektive fem-i-topp-lista över de populäraste spelen. Hos de allra yngsta är könsskillnaderna marginella när det gäller frekvens och omfattning för spelandet och hos 2–4-åringarna spelar 6 procentenheter fler flickor än pojkar spel. Bland 5–8 spelar 88 % av pojkarna och 81 % av flickorna spel. Det är dock större skillnader mellan flickor och pojkar avseende hur lång tid 5–8-åringarna spelar – bland pojkarna spelar 26 % minst en timme/dag jämfört med 12 % bland flickor. 25 % procent av föräldrarna till barn 5–8 anser att barnet ägnar för mycket tid åt spelande.

YouTube är den populäraste internetsajten hos 2–8-åringarna, bland de 16 % 0–1 år som överhuvudtaget har besökt sajter är det YouTube och SVT Play/Barnkanalen/*Bolibompa* som anges. Dessa sajter ligger i topp för alla åldersgrupper. Andelen barn 5–8 som använder sociala medier minskar något i jämförelse med 2012/13, endast 3 % av 5–8 uppges använda sociala medier.

Andelen föräldrar som brukar vara tillsammans med barnet vid medieanvändning samt tala med barnet om medieanvändningen/-innehållet, är på det hela taget oförändrad i jämförelse med 2012/13.

Avseende unga barns nyhetskonsumtion, märks en liten ökning av andelen barn 0–8 som tar del av nyheter. Barn tar i mindre utsträckning del av nyheter i pappers-

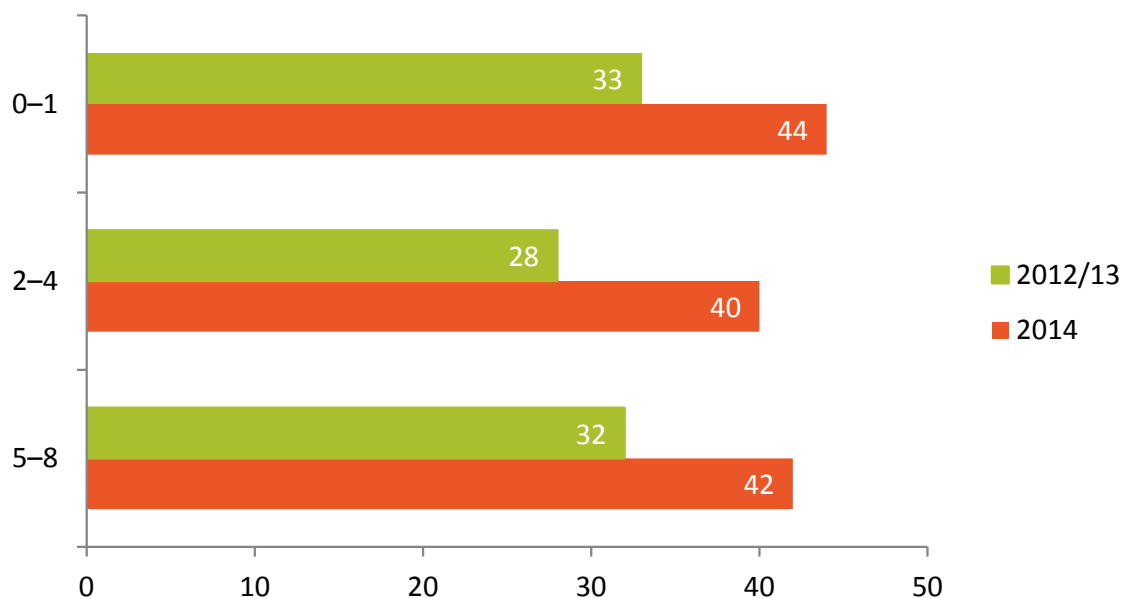
tidningar och allt mer på digitala plattformar (mobilen och nätet). Tv är fortfarande den vanligaste medieformen för barns nyhetskonsumtion.

En mycket stor majoritet (82 %–88 %) av föräldrarna till barn 0–8 anser att det finns skadligt innehåll i tv, film, datorspel/tv-spel eller på internet. Andelen föräldrar som anser att det finns skadligt medieinnehåll har ökat i samtliga åldersgrupper jämfört med 2012/13.

Generellt minskar andelen barn som blivit "rädda, ledsna eller deppiga" av att se medieinnehåll som skräckfilmer, spelat våld och våld i verkligheten, jämfört med 2012/13. Föräldrar till 5–8 oroar sig framförallt för att barnet ska komma i kontakt med porr på internet (45 %) och bli mobbat eller hotat på internet eller via mobilen (27 %). En något större andel oroar sig för att barnet ska publicera olämpligt visuellt material på internet, jämfört med 2012/13 (en ökning från 13 % till 18 %). Det är dock mycket få av barnen som faktiskt råkat ut för något obehagligt eller riskfyllt på nätet. Endast 4 % av 5–8 uppges av föräldrarna ha kommit i kontakt med porr, ingen har kontaktats av vuxna i sexuella syften. Andelen barn som inte råkat ut för något alls är 93 %. 1 % av barnen 5–8 uppges ha utsatts för nätmobbning.

Det har skett en betydande ökning avseende andelen föräldrar som tycker att åldersgränserna på biografilm ska vara bestämda i lag. Ökningen gäller föräldrar till barn i alla åldersgrupper.

Andel som anser att åldersgränserna på biografilm ska vara bestämda i lag, 2012/13 och 2014 (%)

Sett till olika medieformer är biografilm det område där man anser att samhällets skydd fungerar bäst. Det är i dagsläget också den enda medieform som omfattas av lagstadgade åldersgränser. Näst bäst tycker man att samhällsskyddet fungerar när det gäller tv. Internet är det område där man anser att samhällets skydd fungerar sämst, vilket delvis kan förklaras med att det saknas etablerade system för åldersrekommendationer, samt att internet inte heller är jämförbart som enskild medieform på samma sätt som tv eller biografilm. Jämfört med 2012/13 har de negativa omdömena avseende samhällets skydd kring internet och datorspel/tv-spel ökat generellt – i vissa åldersgrupper med upp till 22 procentenheter (föräldrar till 0–1-åringar angående datorspel/tv-spel).

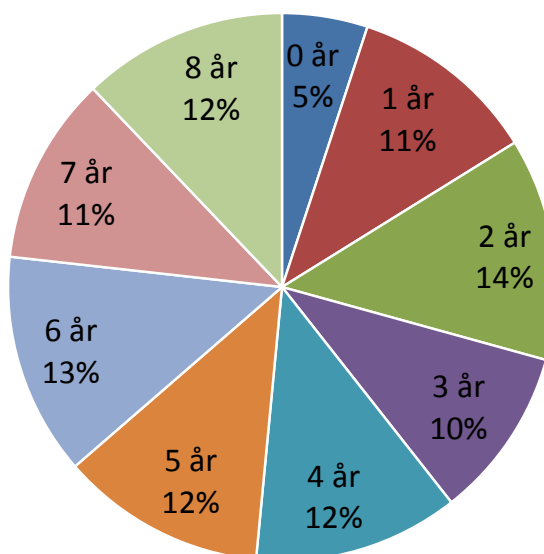
Resultatredovisning

1. Är barnet en pojke eller flicka? (%)

	POJKAR	FLICKOR
0-1	54 %	46 %
2-4	51 %	49 %
5-8	51 %	49 %

Könsfördelningen är i det närmaste jämn i alla de tre åldersgrupperna.

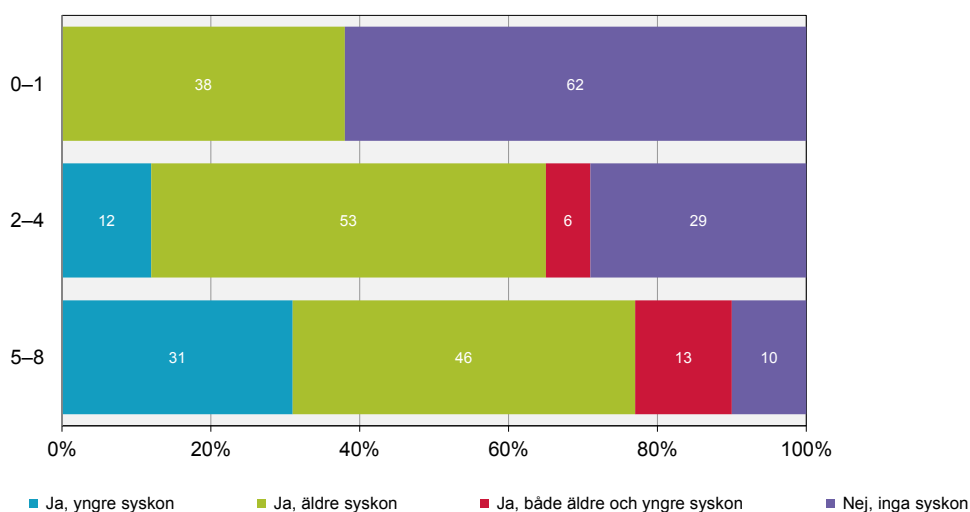
2. Hur mycket fyller barnet i år? (%)

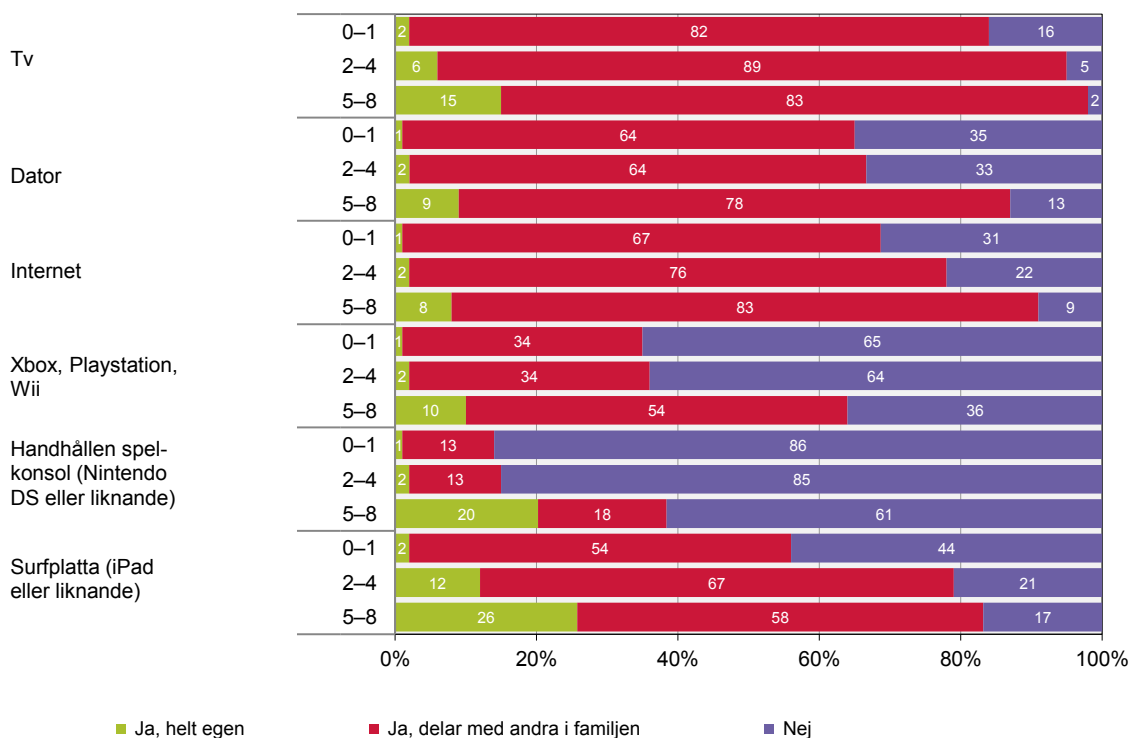
Med undantag för den låga andelen 0-åringar är åldersfördelningen relativt jämn.

3. Har barnet syskon? (%)

Förekomst av äldre syskon har betydelse för medieanvändningen, särskilt bland yngre barn. Äldre syskon introducerar de yngre till medier och medieanvändning utgör också en umgängesform mellan syskon. Förekomsten av syskon skiljer sig åt mellan åldersgrupperna. En majoritet (62 %) av 0–1-åringarna har inga syskon, en majoritet (53 %) av 2–4-åringarna har äldre syskon och motsvarande andel hos 5–8-åringarna är 46 %. Syskonvariabeln har använts i samtliga analyser i föreliggande rapport. Syskonstatus nämns om det föreligger skillnader mellan barngrupper avseende detta i de olika analyserna. Om syskonstatus ej nämns, återfinns inga skillnader.

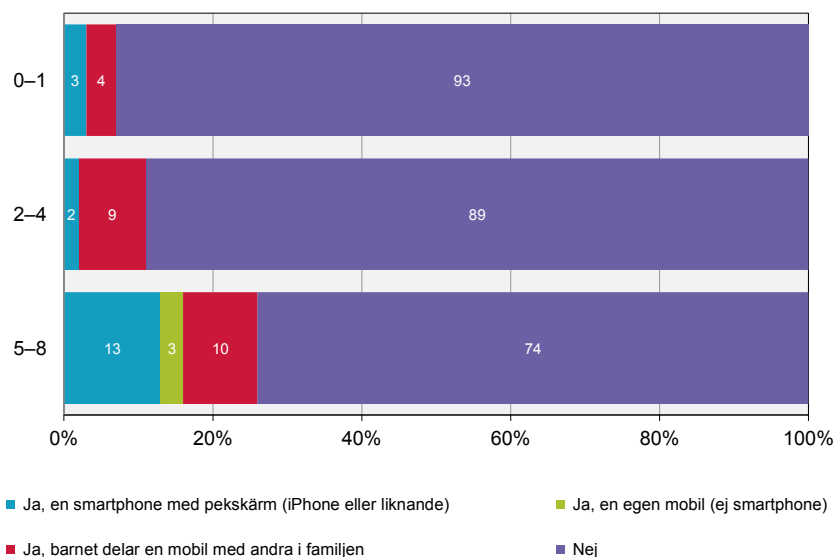

4. Har barnet tillgång till något av följande i hemmet? (%)

Diagrammet visar att det egna innehavet av medieteknik stiger märkbart i åldersgruppen 5–8. Samtidigt pekar andelarna som delar med andra i familjen på att medieanvändningen startar tidigare, vilket gäller generellt oavsett medieform. Den medieteknik som är minst vanlig är den handhållna spelkonsolen. Surfplattan står för den högsta andelen eget innehav bland 5–8-åringar, 26 % anger att de har en egen surfplatta.

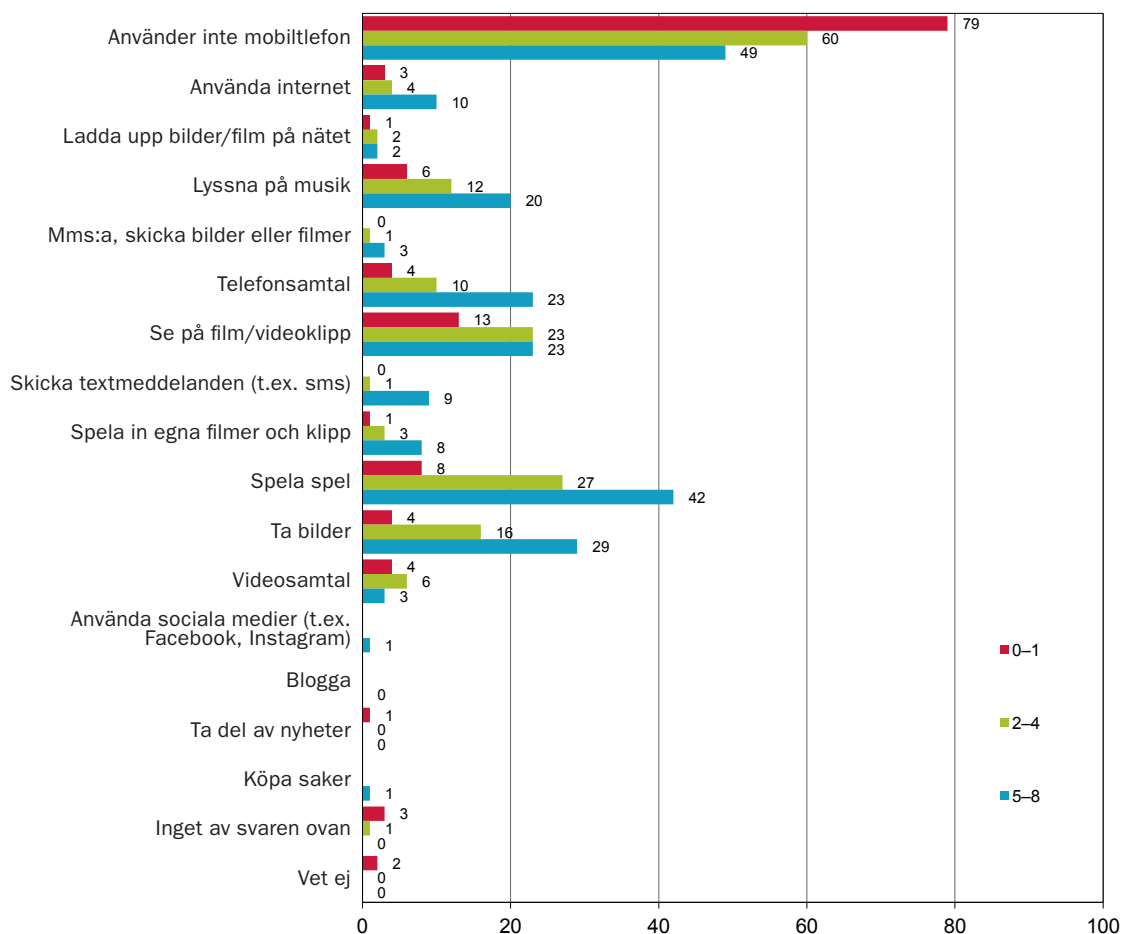
5. Har barnet en mobiltelefon? (%)

Diagrammet visar att det är ovanligt att barn under 5 år har en egen mobiltelefon, 3 % av 0–1-åringarna har en egen mobil och 4 % delar mobil med andra i familjen, vilket här kan tolkas som att de får använda vårdnadshavarnas avlagda mobiler alternativt får leka med föräldrarnas mobil i dennes sällskap. Liksom för de äldre åldersgrupperna är det mer vanligt med en s.k. smart mobil än med andra typer av mobiltelefoner, 13 % av barn 5–8 år har en egen smart mobil med pekskärm. Det finns inga påtagliga skillnader mellan pojkar och flickor avseende tillgången till mobiltelefoner.

Jämfört med 2012/13 märks ytterst små förändringar avseende tillgången till mobiltelefoner. Andelen 2014 som inte har tillgång till mobiltelefon är nästan identisk med 2012/13. Detta skulle kunna tolkas som att barns telefoninnehav är kopplat till en kontinuitet i vårdnadshavarnas syn på mognadsåldern avseende barns mobilanvändning. Den enda märkbara skillnaden är att smarta telefoner i allt högre utsträckning dominerar mobiltelefoninnehavet hos barn 5–8 år. Andelen barn som har tillgång till "äldre" mobiltelefoner är nästan obefintlig (endast 3 % i gruppen 5–8 år anger att de har en sådan).

6. Vad brukar barnet använda mobiltelefonen till? (%)

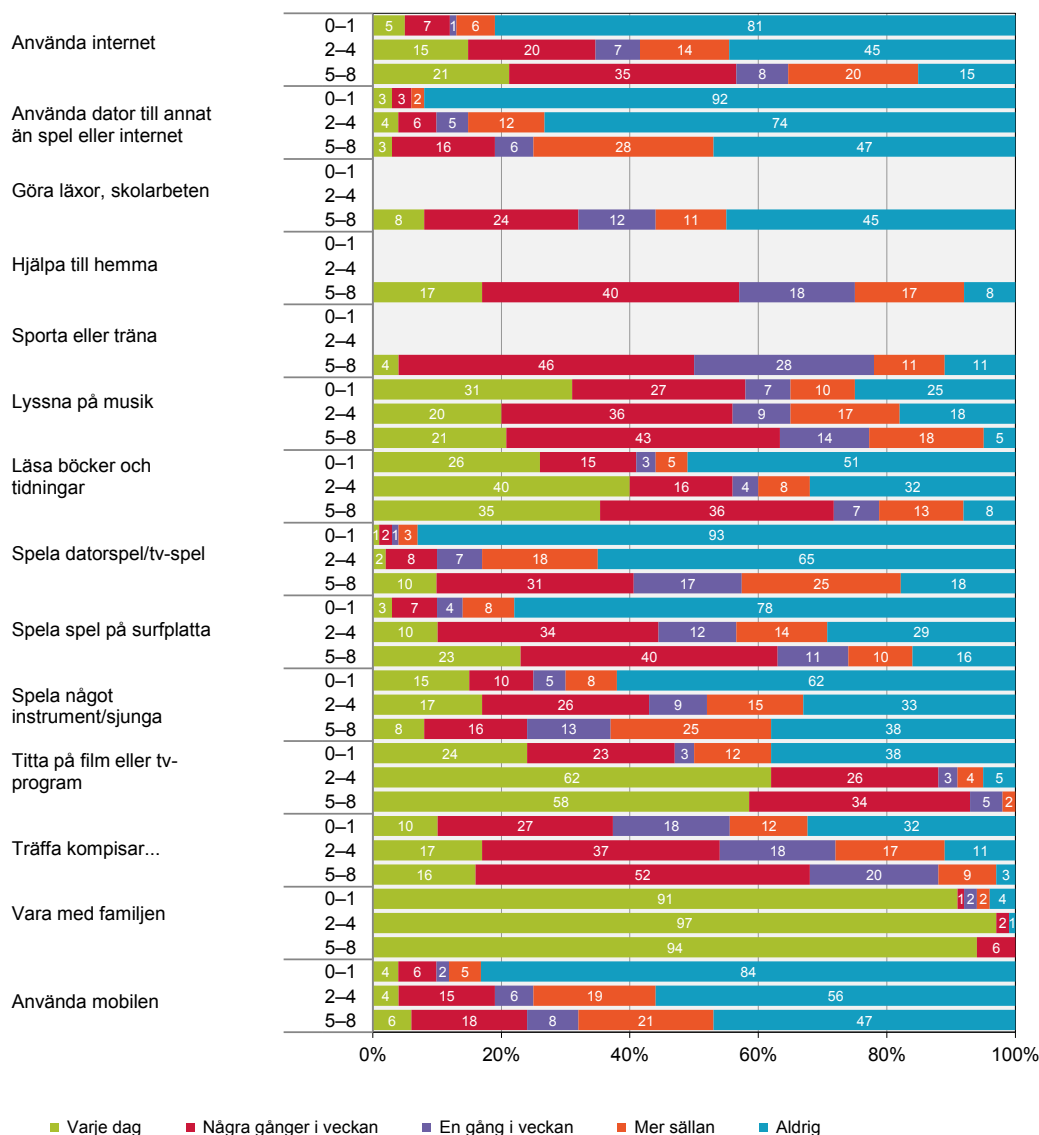

Diagrammet ovan visar att telefonen i hög utsträckning används i underhållnings-syfte, exempelvis för att lyssna på musik, spela spel, titta på videoklipp och ta bilder. Att skicka textmeddelanden är ovanligt innan 5 års ålder, vilket är naturligt eftersom som det kräver skrivkunnighet. Med tanke på resultatet i den föregående frågan om innehav är det rimligt att anta att de barn som är yngre än 5 år, men som ändå uppgavs dela mobiltelefon med familjen, i första hand använder den till att leka med.

Könsskillnaderna bland de yngre åldersgrupperna är obefintliga, men bland barn 5–8 år kan man notera att flickor i högre utsträckning lyssnar på musik, sms:ar, ringer, och tar egna bilder än vad pojkar gör. Pojkar spelar i betydligt högre utsträckning spel och tittar i något högre utsträckning på filmklipp jämfört med flickor.

Jämfört med 2012/13 syns i huvudsak marginella förändringar, men ett par förändringar är tydliga. Andelen 5–8-åringar som spelar spel har ökat med 7 procentenheter, och andelen som *inte* använder mobiltelefon bland 5–8-åringar har sjunkit från 58 % (2012/13) till 49 %.

7. Hur ofta brukar barnet göra följande på fritiden/efter skolan? (%)

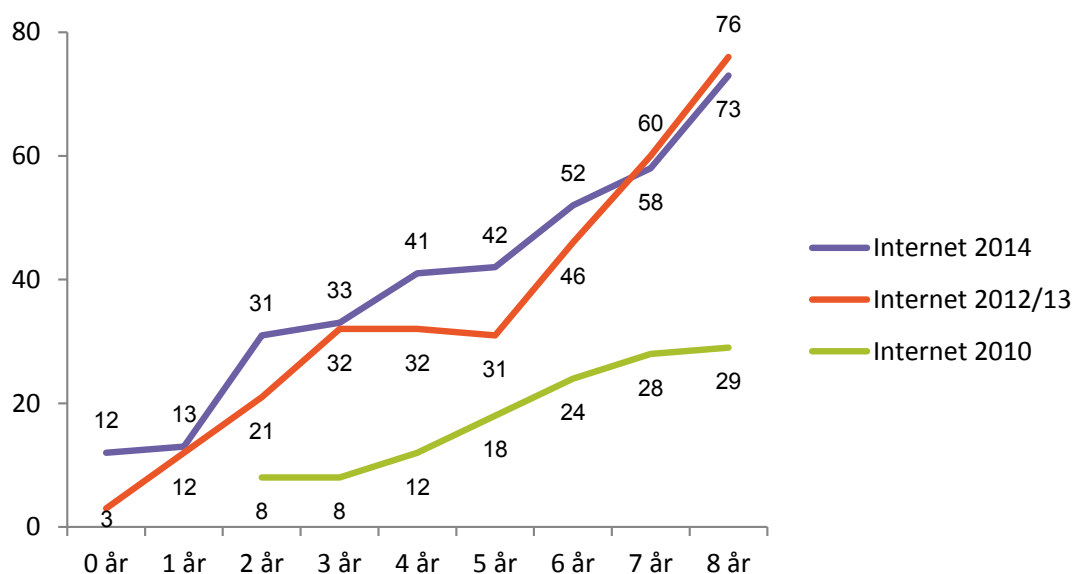
Diagrammet visar att det som barnen i högst utsträckning gör dagligen är att vara med familjen, vilket även gäller 5–8-åringar. Vad det gäller medieanvändning dominerar film/tv-tittande, dvs. den medievana som grundläggs allra tidigast hos barn. Det dagliga tittandet bland 2–4 är jämförbart med 9–12 och faktiskt

vanligare än bland dem som är äldre än 12 år (se vidare *Ungar & medier 2015*). Samtidigt minskar andelen barn, i alla tre åldersgrupperna, som tittar på film eller tv-program dagligen jämfört med 2012/13. Avseende mobilanvändningen visar det sig att 0–1 uppges använda mobilen dagligen i lika hög utsträckning som 2–4-åringarna (4 %). Det dagliga bokläsandet och det dagliga tv-tittandet är störst i gruppen 2–4 år. 23 % av alla 5–8-åringar och 10 % av alla 2–4-åringar spelar spel på surfplattan varje dag. Aktiviteten "använda sociala medier" redovisas inte i diagrammet då endast 4 % av barnen 5–8 använder sociala medier.

Könsskillnaderna inskränker sig till att pojkar 5–8 oftare spelar datorspel/tv-spel och något oftare använder internet, medan flickor både 2–4 och 5–8 oftare spelar musikinstrument eller sjunger. Barn 2–4 år med äldre syskon spelar oftare datorspel/tv-spel.

Jämfört med tidigare år är det framför allt internetanvändningen som ökat:

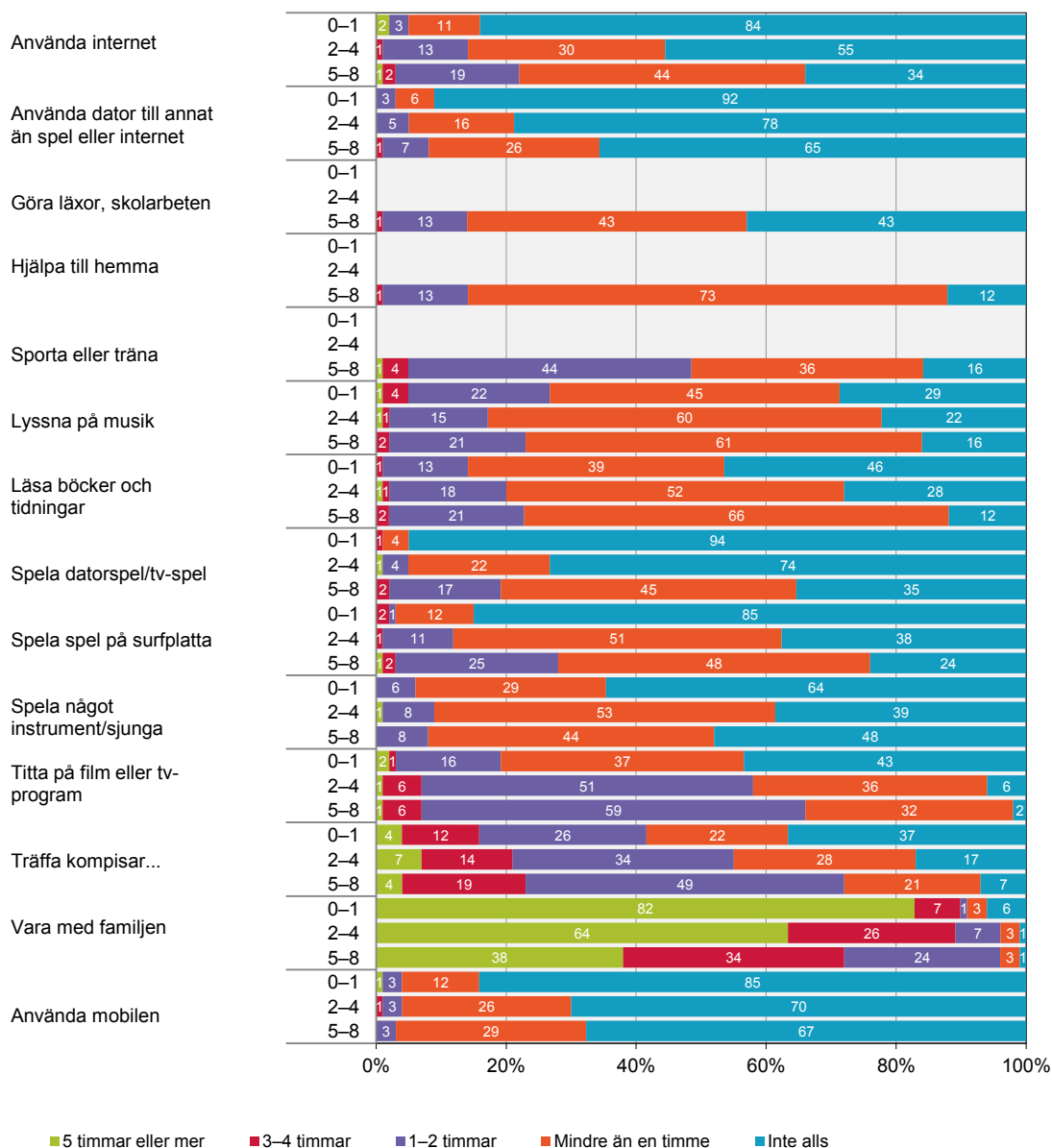
7 b. Använder internet några gånger i veckan eller oftare, 0–8 år. 2010, 2012/13 och 2014 (%)

Diagrammet visar internetanvändning några gånger i veckan eller oftare, 2010, 2012/13 och 2014. Tendensen är att andelen barn som använder internet några gånger i veckan eller oftare ökar i åldrarna 0–6 år, men minskar något bland 7- och 8-åringar jämfört med 2012/13. Om man ser till barn som över huvud taget använder internet, oavsett hur ofta, visar det sig att en majoritet av 3-åringarna (54 %) och hela 82 % av 6-åringarna gjort detta i föreliggande undersökning. Den

dagliga internetanvändningen har också ökat mellan 2012/13 och 2014, både bland 2–4 (från 9 % till 15 %), och bland 5–8 (från 17 % till 21 %).

8. Om du tänker på en vanlig dag, ungefär hur länge brukar barnet på sin fritid...? (%)

Diagrammet visar att det bland 5–8 finns barn som faller inom ramen för undersökningens definition av högkonsumenter, dvs. de som använder en specifik medieform tre timmar eller mer en vanlig dag. I detta fall gäller det internet (3 %),

och film/tv (7 %). När det gäller film/tv finns det även högkonsumenter bland 2–4-åringarna (7 %). Aktiviteten "använda sociala medier" redovisas inte i diagrammet då endast 6 % av barnen 5–8 använder sociala medier en vanlig dag.

Könsskillnaderna inskränker sig till att flickor 2–4 ägnar något mer tid än vad pojkar gör åt att spela instrument eller sjunga, samt att lyssna på musik. Detta gäller också barn i åldrarna 5–8, i denna åldersgrupp är dock könsskillnaderna större, exempelvis är det 62 % av pojkarna som varken spelar något instrument eller sjunger en vanlig dag, motsvarande andel för flickor är 33 %. Pojkar 5–8 år ägnar betydligt mer tid åt dator/konsolspelande: 26 % pojkar spelar minst en timme/dag jämfört med 12 % av flickor 5–8 år. Det är dock mycket små skillnader mellan flickor och pojkar avseende spel på surfplatta.

Jämfört med 2012/13 framträder likartade svarsmönster. Andelen barn 2–4 som använder internet mer än 1 timme per dag har dock ökat från 5 % (2012/13) till 14 %.

Barn 2–4 år med äldre syskon spelar dator/tv-spel längre tid, de ägnar även mer tid än övriga åt att titta på filmer och tv-program.

9. Vilka filmer, tv-program eller tv-serier brukar barnet titta på?

Skriv högst tre stycken.

53 % av de allra yngsta tittar på film/tv. Endast dessa ingår i tabellen nedan.

9 b. Populäraste filmer/tv-program/tv-serier 0–1 (%)

0–1, SAMTLIGA
Barnkanalen (19 %)
Bolibompa (14 %)
Babblarna (11 %)

Det är endast marginella skillnader mellan pojkar och flickor när det gäller vad de tittar på. Barnkanalen och *Bolibompa* är populärast bland alla 0–1-åringar. *Babblarna* som återfinns på tredje plats, är ett program som är producerat för webben. Detta kan ses som en indikator på att uppfattningen om vad som utgör tv-program, tv-serier och film också börjar luckras upp. Tv uppfattas inte längre som linjär tablå-television och film omfattar nu också webbaserade streamingtjänster. Vidare är föräldrarnas svar mer allmänna jämfört med hur barnen i åldrarna 9–18 svarar. Barnkanalen är en tv-kanal med ett stort utbud program, *Bolibompa* är visserligen ett program, men det innehåller samtidigt flera olika "filmer" ur andra kända barnprogram och -serier. Således är barnens (9–18 år) svar mer precisa, de avser specifika program eller filmer, föräldrar till 0–8-åringar har troligtvis en mer allmän bild av vad barnet tittar på för filmer, tv-program eller tv-serier.

90 % av 2–4 tittar på film/tv. Endast dessa ingår i tabellen nedan.

9 c. Populäraste filmer/tv-program/tv-serier 2–4 fördelat på kön (%)

2–4, SAMTLIGA	POJKAR	FLICKOR
Bolibompa (33 %)	Bolibompa (34 %)	Bolibompa (32 %)
Barnkanalen (19 %)	Barnkanalen (18 %)	Barnkanalen (20 %)
Pippi Långstrump (12 %)	Cars (12 %)	Pippi Långstrump (15 %)
Dora Utforskaren (11 %)	Dora Utforskaren (10 %)	Dora Utforskaren (13 %)
Cars (7 %)	Pippi Långstrump (8 %)	Alfons Åberg (6 %)

Även i denna åldersgrupp är det små skillnader mellan pojkar och flickors film/tv-tittande. De tydliga skillnaderna avseende vad de tittar på är att pojkar i högre utsträckning tittar på *Cars* och flickor i högre utsträckning tittar på *Pippi Långstrump*. Public service-programmet *Bolibompa* och SVT:s Barnkanalen dominerar stort i denna åldersgrupp. Jämfört med 2012/13, är innehållet mer fragmenterat och programmen på topplistan har lägre andelar av tittarna.

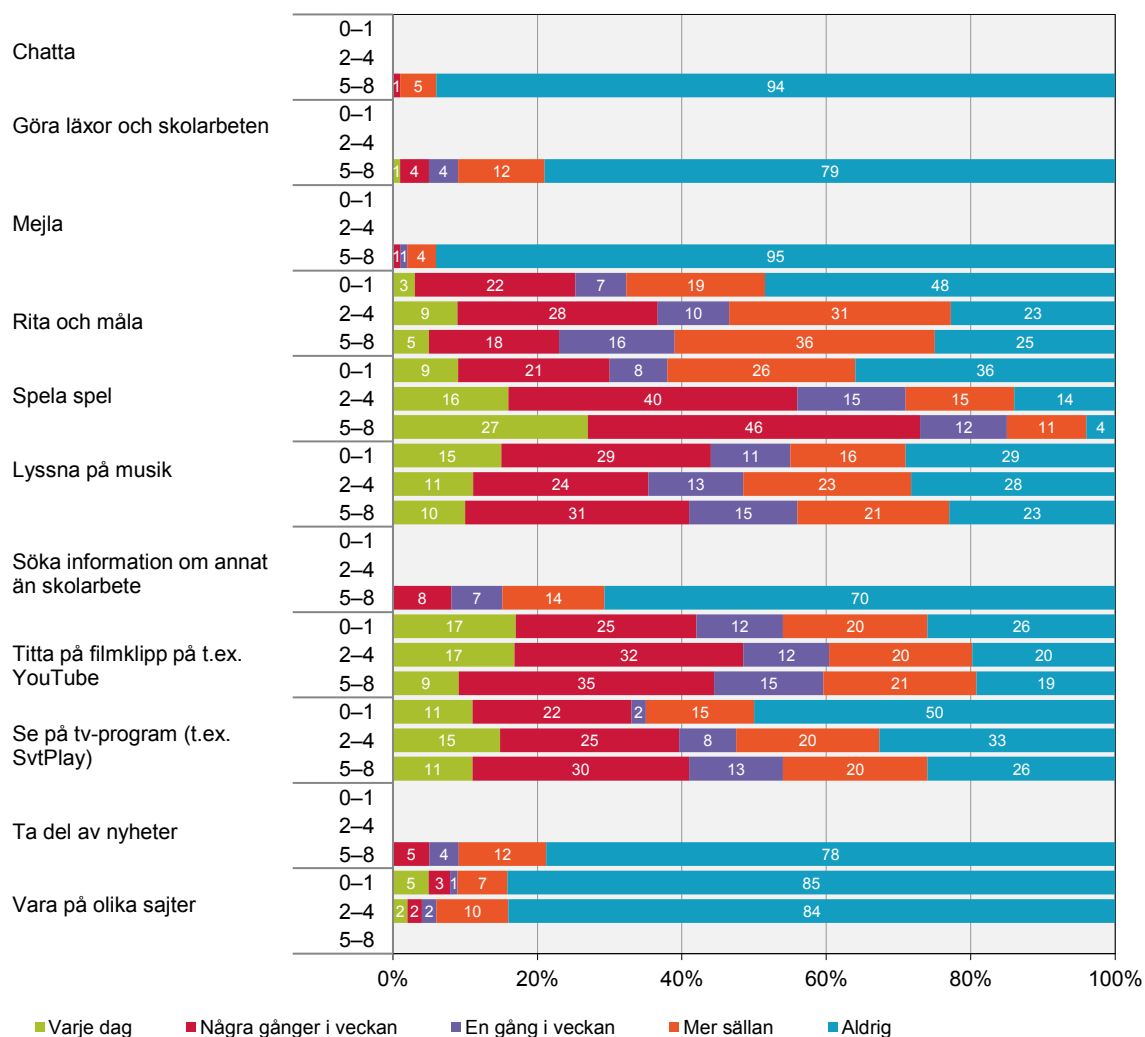
97 % av 5–8 tittar på film/tv. Endast dessa ingår i tabellen nedan.

9 d. Populäraste filmer/tv-program/tv-serier 5–8 fördelat på kön (%)

5–8, SAMTLIGA	POJKAR	FLICKOR
Bolibompa (31 %)	Bolibompa (29 %)	Bolibompa (33 %)
Barnkanalen (22 %)	Barnkanalen (21 %)	Barnkanalen (23 %)
Disney Channel (6 %)	Cartoon Network (6 %)	Barnprogram (9 %)
Frost (5 %)	Tecknad film (6 %)	Frost (8 %)
Disney Junior (4 %)	Disney Junior (5 %)	Idol (7 %)

Även i denna åldersgrupp är public service-dominansen stor – drygt hälften av barnens vårdnadshavare nämner *Bolibompa* och Barnkanalen som två av de tre kanaler/program/filmer barnen oftast tittar på. Ingen annan kanal, program eller film når upp till 10 %. Jämfört med 2012/13 är valen av program och kanal mycket lika, dock är tittandet betydligt mer fragmenterat, dvs. utspritt på fler kanaler, program och filmer. Att film- och tv-tittandet är mer fragmenterat än tidigare indikerar att barn tittar allt mindre på linjär tablå-tv – och att tittandet istället formas utifrån barnens och föräldrarnas aktiva val. Intressant att notera är också att en långfilm (*Frost*) placerar sig på topp 5-listan över de filmer, tv-program och tv-serier barnet "brukar titta på".

10. Hur ofta brukar barnet göra följande på datorn och/eller surfplattan? (%)

Föräldrarna har angett att 38 % av 0-1, 84 % av 2-4 samt 94 % av 5-8, använder dator och/eller surfplatta.

Svarsalternativet "vara på olika sajter" återfinns endast i enkäten till föräldrar 0-4, för 5-8-åringar finns mer specificerade internetaktiviteter som "blogga", "chatta", "mejla" "ta del av nyheter", etc., angivna.

Några aktiviteter är så ovanliga att de utesluts ur diagrammet ovan. Det gäller att "blogga" och "läsning av andras bloggar" (2 % av 5-8 gör detta). Även "köpa/sälja saker och tjänster" (1 % av 5-8 gör detta), "använda sociala medier" och "delta i något forum" är sällsynta aktiviteter (3 % respektive 2 % gör detta bland 5-8).

Diagrammet visar att de vanligaste aktiviteterna på datorn/surfplattan är att spela spel, lyssna på musik, titta på filmklipp och att titta på tv-program. Flickor ritas och målar oftare än pojkar i alla åldersgrupperna 0–1, 2–4 och 5–8. Pojkar i åldersgrupperna 0–1 och 5–8 använder oftare datorn/surfplattan till spel eller för att se på filmklipp på (exempelvis) YouTube, medan flickor i åldrarna 2–4 och 5–8 oftare lyssnar på musik och oftare ser på tv-program på datorn/surfplattan.

11. Vilka datorspel/tv-spel/spel för surfplatta brukar barnet spela?

Skriv högst tre spel.

Svarsalternativen på denna fråga är öppna vilket innebär att det ofta inte går att sluta sig vilken titel som åsyftats när respondenterna nämnt spel som finns i en mängd olika versioner. I dessa fall har samtliga versioner slagits ihop till en kategori. Detta gäller kategorierna *Lego* och *Pettson och Findus*. *Toca Boca* är en spelproducent men redovisas ändå som ett spel, eftersom det i regel var detta som angavs utan vidare precisering. Vad gäller 0–1-åringar spelar 26 % spel – vilket är en påtaglig ökning jämfört med 2012/13 då 7 % spelade spel. Den stora ökningen spelande 0–1-åringar hänger troligen samman med ökningen av tillgången till surfplattor, eftersom surfplattor har ett gränssnitt som är bättre anpassat till små barns motoriska förmåga, jämfört med datorer eller spelkonsoler. De populäraste spelen bland 0–1-åringar är pusselspel. Det är för få respondenter 0–1 som angivit speltitlar för att det ska gå att utforma en topplista.

63 % av 2–4 spelar spel, 60 % av pojkarna och 66 % av flickorna. Endast dessa ingår i tabellen nedan.

11 b. Populäraste datorspel/tv-spel/spel för surfplatta 2–4 fördelat på kön (%)

2–4, SAMTLIGA	POJKAR	FLICKOR
Pippi Långstrump (17 %)	Lego (20 %)	Pippi Långstrump (25 %)
Lego (12 %)	Toca Boca (11 %)	Toca Boca (13 %)
Toca Boca (12 %)	Bamse (11 %)	Radioapan (12 %)
Radioapan (11 %)	Radioapan (10 %)	Pettson och Findus 12 %
Pettson och Findus (9 %)	Angry Birds (10 %)	Bamse (7 %)

Redan i denna åldersgrupp börjar det uppträda skillnader mellan pojkar och flickor i valet av spel: pojkar spelar de äventyrsinriktade *Lego*-spelen i betydligt högre utsträckning än vad flickor gör, medan flickor oftare spelar *Pippi Långstrump* – noterbart är att respektive köns favoritspel inte finns med på topplistan hos det andra könet. Det är på datorspelsområdet som skillnader i pojkars och flickors medieanvändning uppträder allra tidigast. I åldersgrupperna 0–1 och i 2–4 är det fler flickor än pojkar som spelar. Bland äldre barn är förhållandet det omvända.

85 % av 5–8 år spelar spel, 88 % av pojkarna och 81 % av flickorna. Endast dessa ingår i tabellen nedan.

11 c. Populäraste datorspel/tv-spel/spel för surfplatta 5–8 fördelat på kön (%)

5–8, SAMTLIGA	POJKAR	FLICKOR
Minecraft (23 %)	Minecraft (32 %)	Minecraft (13 %)
Hay Day (8 %)	Angry Birds (12 %)	Hay Day (8 %)
Angry Birds (7 %)	Hay Day (7 %)	Toca Boca (8 %)
Pettson och Findus (6 %)	Lego (6 %)	Subway Surfers (7 %)
Subway Surfers (5 %)	Skylanders (5 %)	Pettson och Findus (6 %)

Könsskillnaderna i spelpreferenser är relativt stora i denna åldersgrupp, det finns två spel både pojkar och flickor har på topp 5 – *Minecraft* (som är det populäraste spelet i båda grupperna) och *Hay Day*. Det är dock en påtaglig skillnad i andelen pojkar respektive flickor som anger *Minecraft* som det spel de brukar spela.

12. Vilka sajter brukar barnet besöka på internet? (%)

Skriv högst tre sajter.

16 % av 0–1 har besökt sajter, det är en ökning med 4 procentenheter jämfört med 2012/13. Med något enstaka undantag handlar det om att barnen ser filmer på YouTube och SVT Play/*Bolibompa*.

42 % av 2–4 besöker sajter på internet, 39 % av pojkarna och 46 % av flickorna. Endast dessa ingår i tabellen nedan. Detta innebär att andelen 2–4-åringar som besöker sajter har minskat med 6 procentenheter jämfört med 2012/13, samtidigt som internetanvändningen ökar (se diagram 7 och 8). Detta beror troligen på den ökade användningen av ”appar”, dvs. program som används i surfplattor

och smarta mobiler och som är uppkopplade mot internet, men som inte kräver att användaren besöker sajter på webben.

12 b. Populäraste sajter 2–4 fördelat på kön (%)

2–4, SAMTLIGA	POJKAR	FLICKOR
YouTube (56 %)	YouTube (71 %)	YouTube (42 %)
Barnkanalen/Bolibompa (24 %)	Barnkanalen/Bolibompa (18 %)	Barnkanalen/Bolibompa (25 %)
SVT play (13 %)	SVT Play (16 %)	SVT Play (8 %)
Netflix (5 %)	Google (5 %)	Netflix (6 %)
Google (4 %)	Netflix (5 %)	Disney.se/Disney Junior (3 %)

Tabellen visar att barn mellan 2 och 4 år framförallt besöker sajter som streamar tv-program, filmer och filmklipp, undantaget är söktjänsten Google. Datoranvändandet är således ett sätt att titta på tv eller film. Filmdelningssidan YouTube besöks av en betydligt större andel pojkar än flickor.

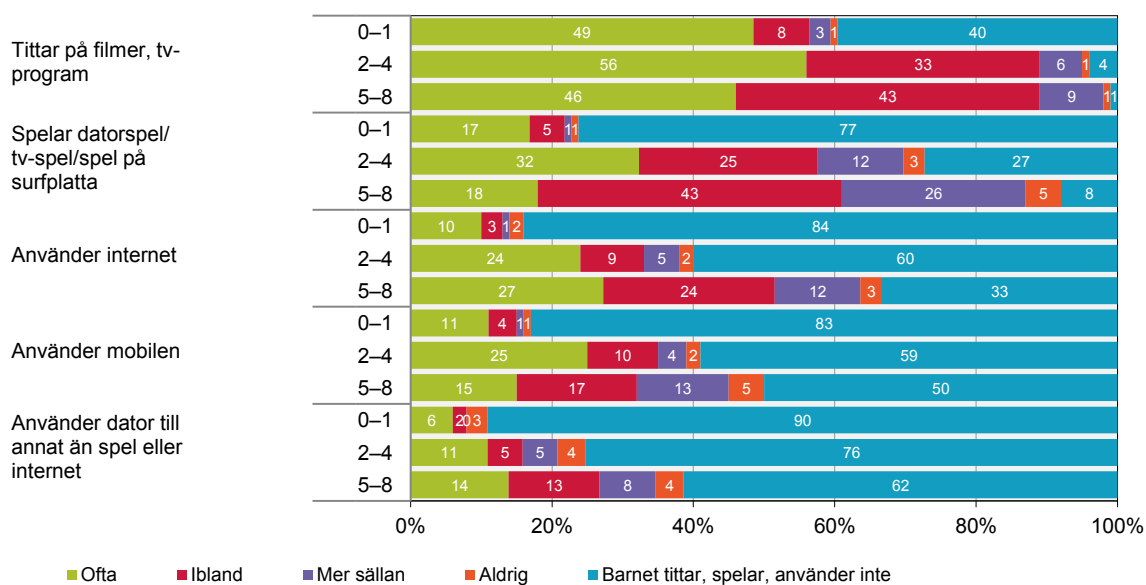
Totalt besöker 70 % av 5–8 olika sajter på internet, 69 % av pojkarna och 71 % av flickorna. Endast dessa ingår i tabellen nedan.

12 c. Populäraste sajter 5–8 fördelat på kön (%)

5–8, SAMTLIGA	POJKAR	FLICKOR
YouTube (52 %)	YouTube (56 %)	YouTube (48 %)
Barnkanalen/Bolibompa (26 %)	Barnkanalen/Bolibompa (24 %)	Barnkanalen/Bolibompa (27 %)
SVT Play (18 %)	SVT Play (12 %)	SVT Play (25 %)
Google (7 %)	Google (7 %)	Google (6 %)
Netflix (5 %)	Netflix (4 %)	Netflix (6 %)

Om man lägger samman de olika SVT-sajterna visar det sig att 44 % av barnen i denna åldersgrupp brukar besöka dessa. Även bland 5–8-åringarna är andelen pojkar som besöker YouTube högre jämfört med andelen flickor. Andelen flickor som besöker SVT Play är mer än dubbelt så stor som andelen pojkar.

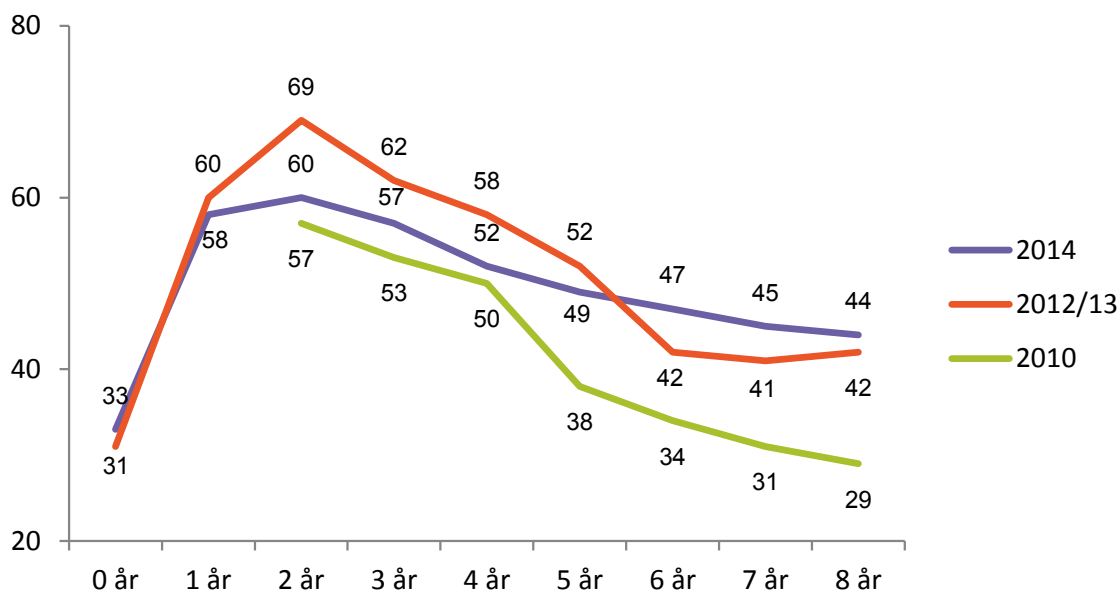
13. Ungefär hur ofta brukar du vara tillsammans med barnet när han/hon...? (%)

Att titta på filmer och tv-program är den medieaktivitet som barn och vårdnadshavare i högst utsträckning gör tillsammans, vilket faller sig naturligt eftersom det är ett medium som är väl lämpat för att användas gemensamt. Diagrammet visar att de största andelarna "mer sällan" gäller 5–8 när de spelar datorspel/tv-spel/spel på surfplatta, där uppger också 5 % att de "aldrig" är med sina barn när de spelar spel. Samtidigt spelar 32 % av 2–4-åringarna ofta spel med vårdnadshavarna/föräldrarna. Föräldrar till ensam barn är oftare tillsammans med sina barn avseende samtliga medieaktiviteter (mobiltelefon undantaget).

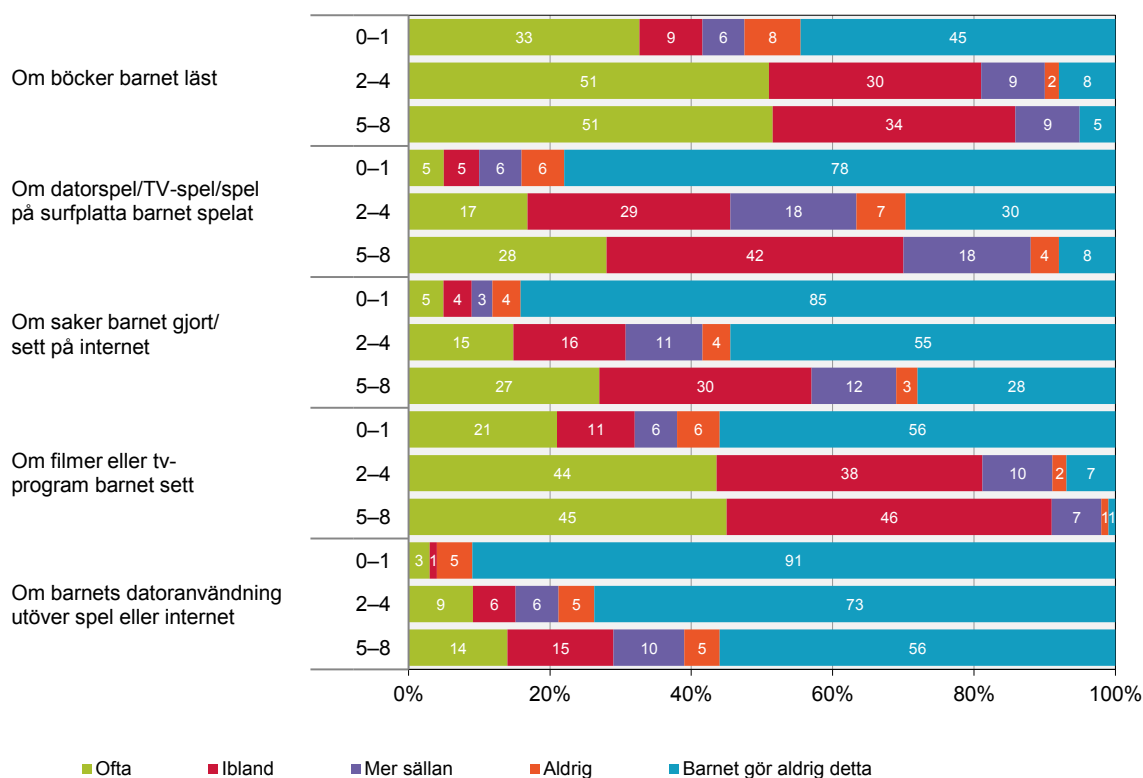
Jämfört med 2012/13 syns endast marginella förändringar avseende föräldrars medtittande/medspelande.

13 b. Är ofta med barnet när det tittar på filmer och tv-program, 2010, 2012/13 och 2014 (%)

Andelen föräldrar som anger att de ofta är med barnen när de tittar på film och tv-program uppvisar en liknande tendens som under tidigare mätningar, dvs. andelen vårdnadshavare som är med barnet när det tittar på filmer eller tv-program minskar ju äldre barnet blir. Dock är skillnaderna mellan andelen föräldrar till yngre respektive äldre barn betydligt mindre än tidigare år. Det innebär också att andelen föräldrar till 6–8-åringar som ofta är med barnen vid tittandet är högre jämfört med 2012/13 och 2010. Det framträder inga signifikanta könsskillnader.

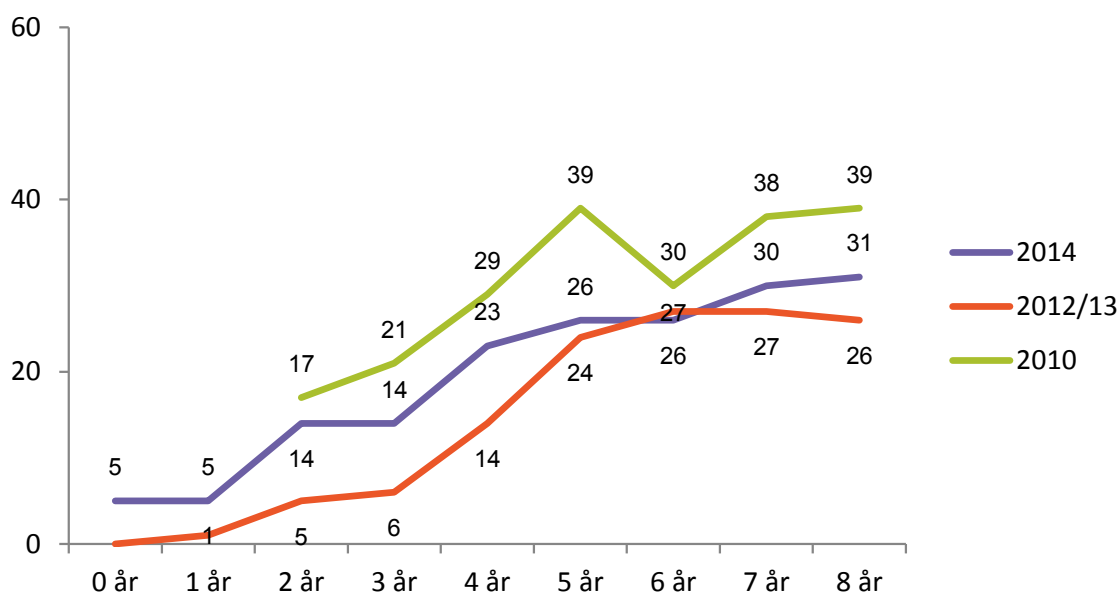
14. Hur ofta pratar du och barnet om följande ämnen? (%)

Diagrammet visar att det man oftast talar om med barnet handlar om böcker som barnet läst. För barn 0–1 och 2–4 avses sannolikt böcker som vårdnadshavaren har läst för barnet. Man talar också ofta med barnet om filmer eller tv-program som barnet har sett men betydligt mer sällan om datoranvändning, datorspel/tv-spel och internet. Bland 5–8-åringarna talar 70 % av föräldrarna ofta eller ibland med barnen om deras spelande och 57 % talar ofta eller ibland om saker barnen gjort/sett på internet. Bland de yngsta finns det inga påtagliga könsskillnader, men bland 5–8 talar man betydligt oftare med pojkar än med flickor om spel de spelat. Detta återspeglar delvis att något fler pojkar än flickor i åldrarna 5–8 spelar spel, samt att betydligt fler pojkar än flickor spelar mer än en timme varje dag. Föräldrar till ensam barn pratar oftare med barnen om samtliga medieaktiviteter förutom ”barnets datoranvändning utöver spel och internet”.

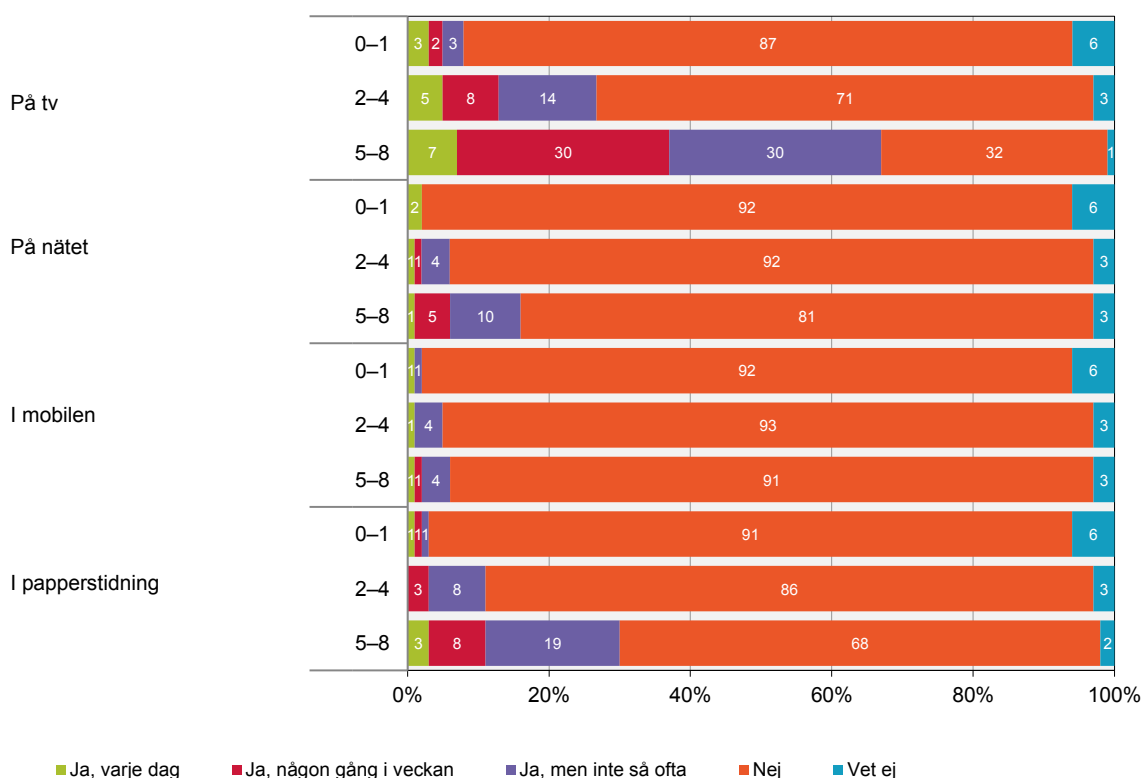
Jämfört med 2012/13 är förändringarna avseende föräldrars samtal med sina barn kring de senares medieanvändning mycket små.

14 b. Pratar ofta med barnet om datorspel/tv-spel/spel på surfplatta barnet spelat, 2010, 2012/13 och 2014 (%)

En del av förklaringen till att man talar mindre ofta med yngre barn är att de spelar i betydligt mindre utsträckning än de äldre. Även om man endast inkluderar de barn som faktiskt använder respektive medium kvarstår denna minskning i samtalsbenägenhet. Detta gäller även internet och filmer/tv-program om än i mindre utsträckning än avseende datorspel/tv-spel. En skillnad mellan 2014 och tidigare år är att andelen föräldrar som ofta talar med sina barn om spel de spelat ökar (eller är konstant) ju äldre barnet blir under hela åldersintervallet.

15. Brukar barnet ta del av nyheter...? (%)

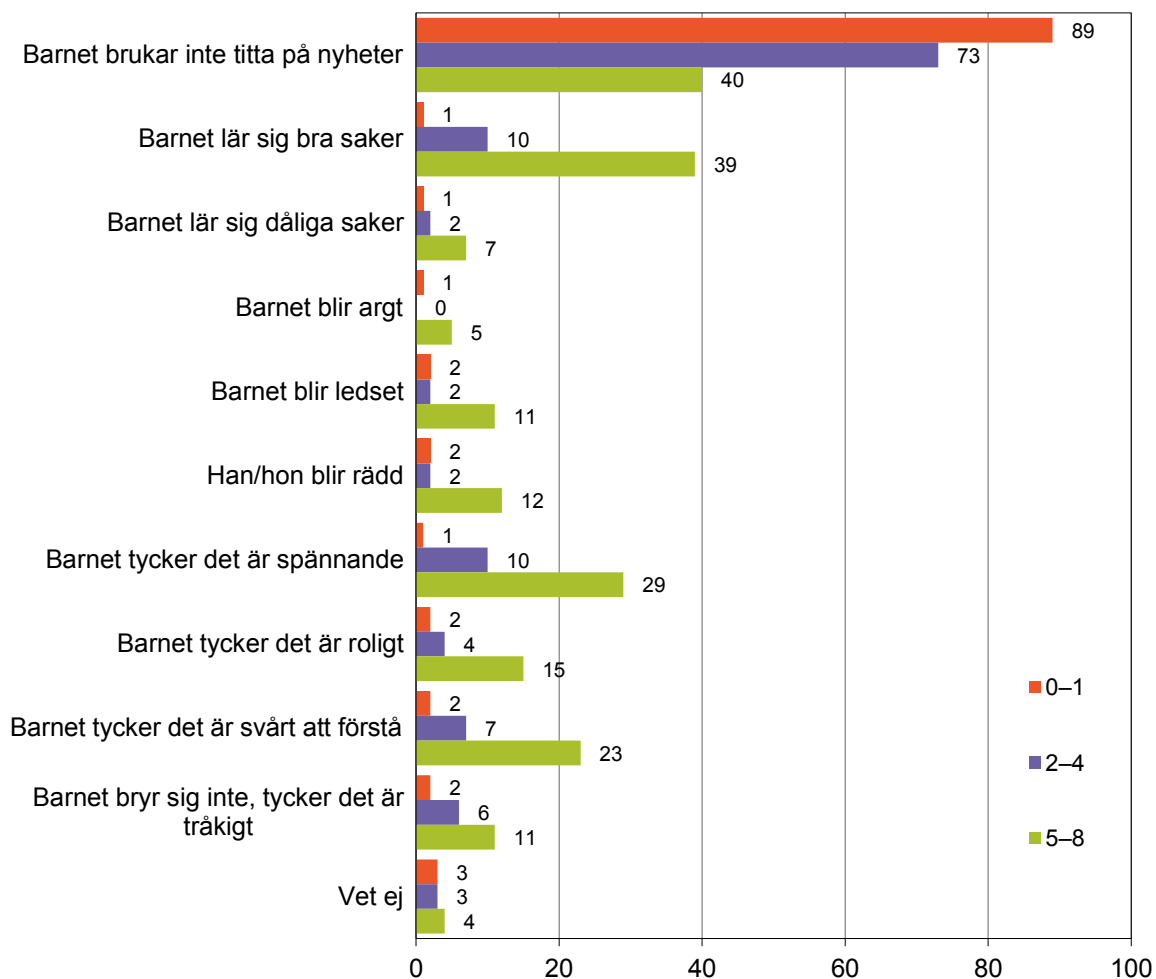

Diagrammet visar att det är först från 5 års ålder som barnen tar del av nyheter i någon större utsträckning. Resultatet visar också att tv är den dominerande plattformen för barns nyhetskonsumtion.

Jämfört med 2012/13 framträder endast små förändringar, barn tar i allt mindre utsträckning del av nyheter i papperstidningar och i högre utsträckning del av nyheter på nätet – skillnaderna är dock tämligen små. Flickor i åldrarna 5–8 tar i högre utsträckning än pojkar del av nyheter på tv.

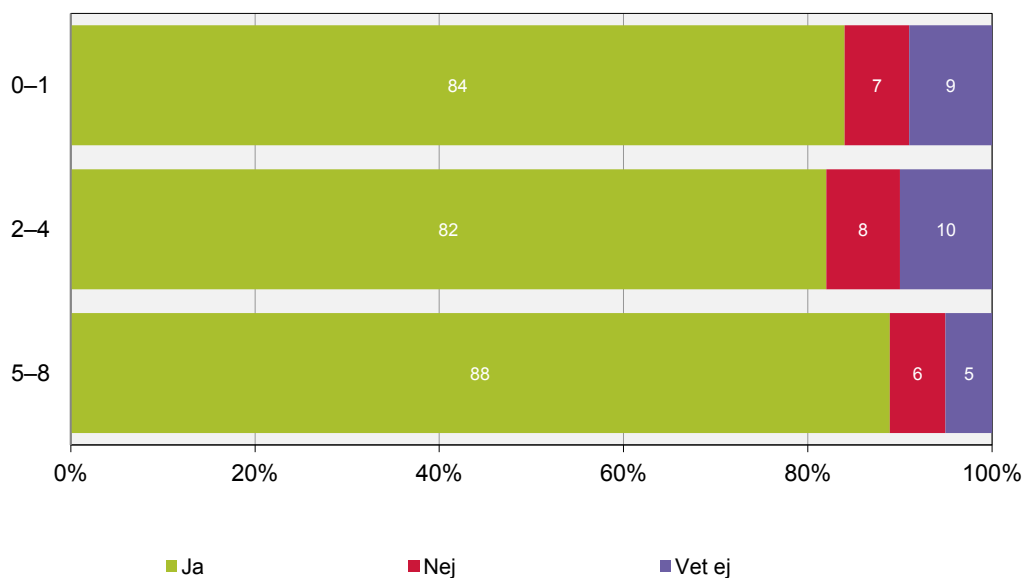
16. Hur upplever barnet nyheterna han/hon ser? (%)

Kryssa för det du tycker stämmer för barnet. Du kan kryssa för flera svar.

En majoritet av 0–1 och 2–4 brukar inte titta på nyheter. Bland 5–8 anger vårdnadshavaren främst att barnet lär sig bra saker (39 %) och att nyheterna upplevs som spännande av barnet (29 %). 23 % av vårdnadshavarna upplever att barnet tycker att det är svårt att förstå nyheterna. Andelen barn som ser på nyheter har ökat något jämfört med 2012/13, däremot framkommer det inte några påtagliga skillnader i fråga om barnets uppfattningar av eller reaktioner inför nyheterna. Det framträder inte heller några märkbara skillnader mellan flickor och pojkar.

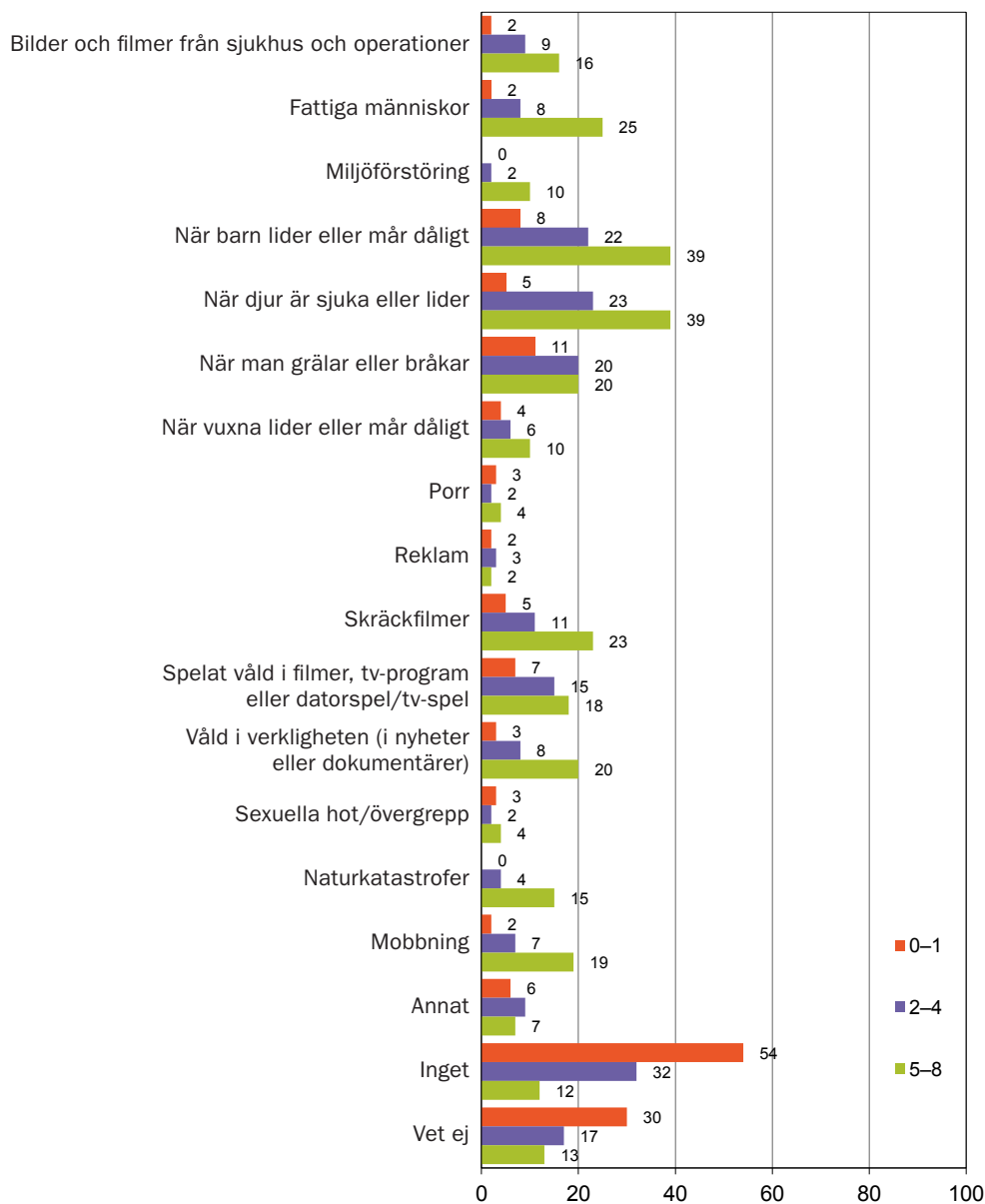
17. Finns det innehåll i tv, film, datorspel/tv-spel eller på internet som du tycker är skadligt för barn? (%)

Diagrammet visar att det är en kraftig majoritet som anser att det finns skadligt medieinnehåll och det är endast marginella skillnader mellan åldersgrupperna. Bland föräldrar till barn 2-4 som har yngre syskon tycker en betydande majoritet att medieinnehåll kan vara skadligt (94 %). Bland föräldrar till ensambarn är motsvarande siffra 84 %, hos dem med enbart äldre syskon 78 % och hos dem med både äldre och yngre syskon 64 %. Dessa skillnader framträder även bland 5-8, här är dock skillnaderna mindre. Jämfört med 2012/13 har andelen föräldrar som anser att det finns skadligt medieinnehåll ökat i alla åldersgrupperna (ökningen är 4-9 procentenheter).

18. Finns det något innehåll i tv, film, datorspel/tv-spel eller på internet som du har märkt att ditt barn blivit skrämtd, ledset eller deppigt av att se? (%)

Välj högst fem alternativ.

Diagrammet visar att de allra yngsta sannolikt inte har tagit del av material som de blivit skrämtda, ledsna eller deppiga av i någon större utsträckning med tanke på att det vanligaste svaret är "inget". För 2-4 och 5-8 syns några typer av innehåll särskilt tydligt. Det gäller "när barn lider eller mår dåligt", "när djur är sjuka eller lider", "när man grälar och bråkar" samt "skräckfilmer". Bland 5-8 är också "våld

i nyheter eller dokumentärer”, ”mobbing” och ”spelat våld i filmer, tv-program eller datorspel/tv-spel” typer av innehåll som de blivit skrämda, ledsna eller deppiga av enligt vårdnadshavaren. Bland de alla yngsta finns inga könsskillnader. I åldersintervallet 2–4 anger en större andel föräldrar till flickor än föräldrar till pojkar att barnet blivit skrämt, ledset eller deppigt – det gäller de flesta svarsalternativ. Denna tendens blir ännu tydligare bland 5–8, ett undantag är ”naturkatastrofer”, där betydligt fler föräldrar till pojkar valt alternativet. Frågan har delvis formulerats om sedan datainsamlingen 2012/13 och är därför inte fullt jämförbar över tid. Tidigare gällde den innehåll som ”som du har märkt att ditt barn mått dåligt av att se”, vilket är en mindre precis formulering än den nuvarande ”som du har märkt att ditt barn blivit skrämt, ledset eller deppigt av att se”. Om man trots de olika formuleringarna dristar sig till att jämföra med 2012/13 kan man konstatera att andelen föräldrar som märkt att deras barn reagerat på dessa sätt överlag minskat. När familjesammansättningen beaktas så visar det sig att ensam barn 2–4 år i betydligt högre grad har blivit skrämda, ledsna eller deppiga av ”när man grälar eller bråkar” (25 %) än de övriga. Bland dem med både äldre och yngre syskon är andelen 6 %. Möjligen kan detta förklaras med att barn med fler syskon också har fler konfliktytor och därmed är mer vana vid gräl och bråk. Detta gäller även barn 5–8 år, även om skillnaderna är betydligt mindre.

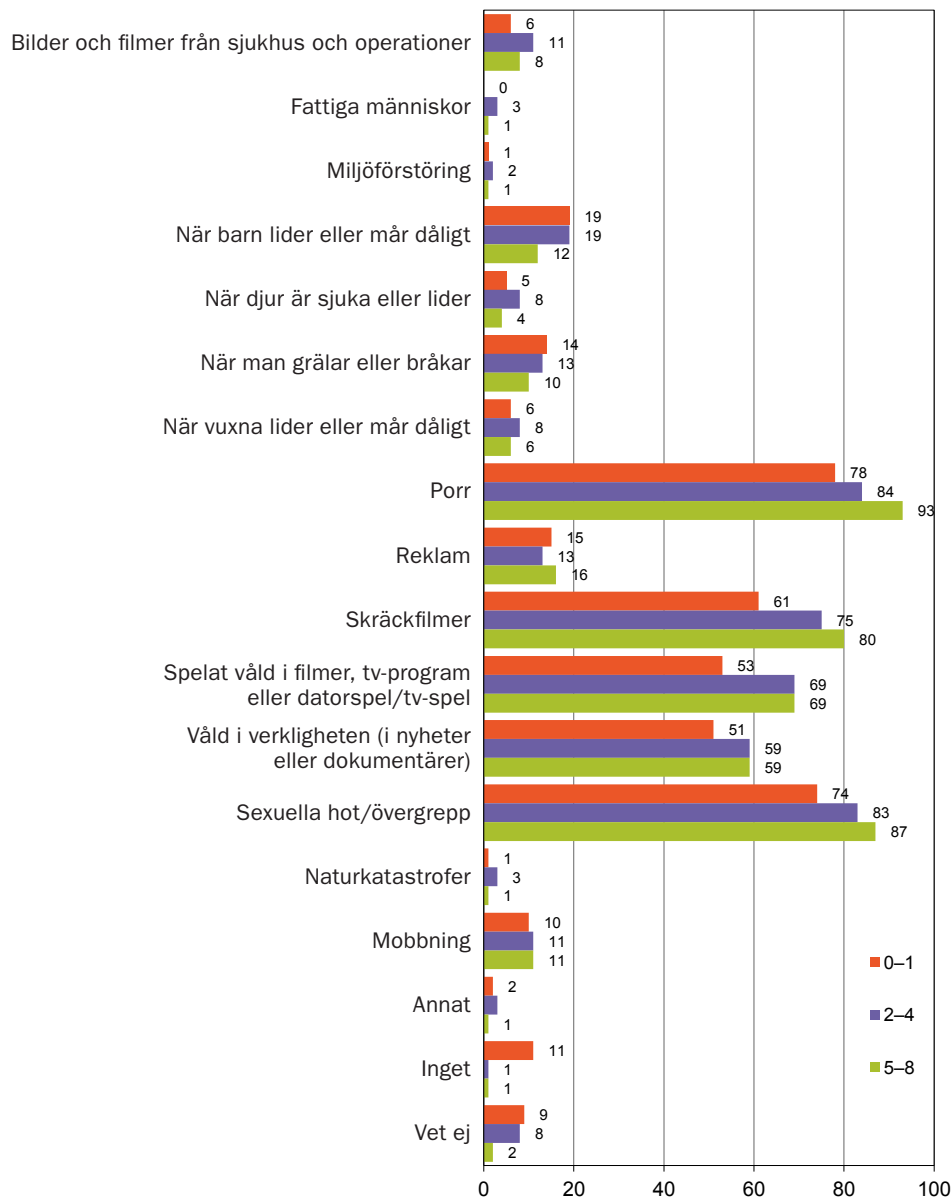
18 b. Innehåll som barnet blivit skrämt, ledset eller deppigt av 2012/13 och 2014 (%)

	FÖRÄLDRAR TILL 2–4		FÖRÄLDRAR TILL 5–8	
	2012/13	2014	2012/13	2014
Skräckfilmer	18 %	11 %	32 %	23 %
Spelat våld i filmer, tv-program eller datorspel/tv-spel	14 %	15 %	26 %	18 %
Våld i verkligheten (i nyheter eller dokumentärer)	15 %	8 %	31 %	20 %

Tabellen visar att andelen föräldrar som anger att deras barn blivit skrämda, ledsna eller deppiga av att se skräckfilmer, spelat våld i film, tv eller datorspel/tv-spel samt våld i nyheter eller dokumentärer överlag minskat jämfört med 2012/13 (med undantag för spelat våld i gruppen 2–4-åringar).

19. Finns det något innehåll i tv, film, datorspel/tv-spel eller på internet som du inte vill att ditt barn ska komma i kontakt med? (%)

Välj högst fem alternativ.

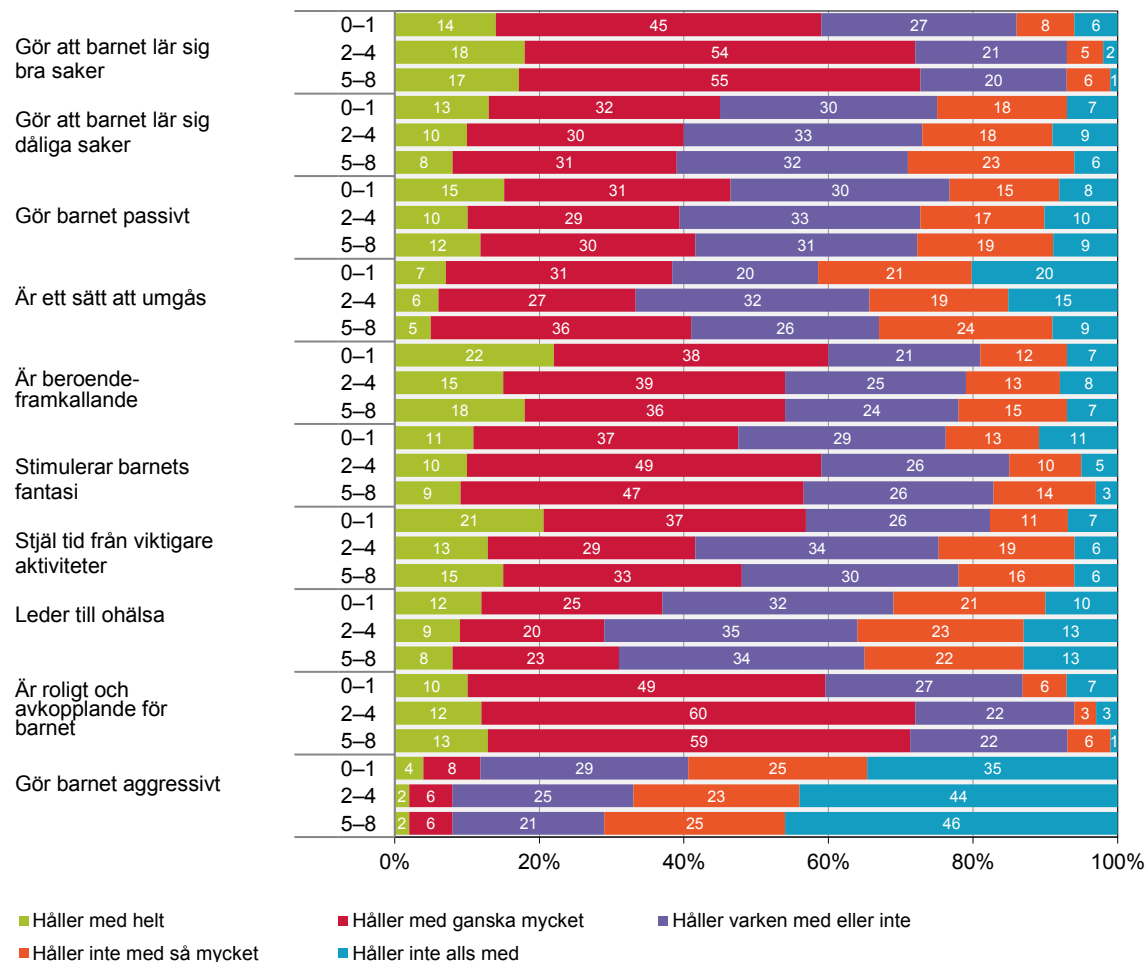
Näst efter porr (endast 5–8) är "sexuella hot/övergrepp" och "skräckfilmer" de minst önskvärda typerna av innehåll. Diagrammet visar också att föräldrar i hög utsträckning inte vill att barnet kommer i kontakt med våldsamt innehåll, såväl fiktivt som dokumentärt. Vid en jämförelse med den föregående frågan, vad barn faktiskt blivit skrämda, ledsna eller deppiga av, kan man konstatera att de två kategorier som flest av 5–8 blivit skrämda, ledsna eller deppiga av, "När barn

lider eller mår dåligt” samt ”När djur är sjuka eller lider”, inte tycks bekymra föräldrarna i paritet med barnens reaktioner. Bland föräldrar till ensam barn 2–4 år vill 16 % inte att barnen ska komma i kontakt med medieinnehåll där man grälar eller bråkar, motsvarande andel för föräldrar där barnet har både äldre och yngre syskon är 2 %. Generellt är föräldrar till ensam barn mer beskyddande än de som har tre barn eller fler.

Det föreligger inga påtagliga könsskillnader för någon av de angivna innehållstyperna. Jämfört med 2012/13 syns inga större förändringar avseende porr, sexuella hot/övergrepp samt de olika varianterna av våld/skräck. Däremot är det betydligt lägre andelar föräldrar som anger att de inte vill att deras barn ska komma i kontakt med de övriga typerna av innehåll.

20. Här följer några påståenden om film och tv. (%)

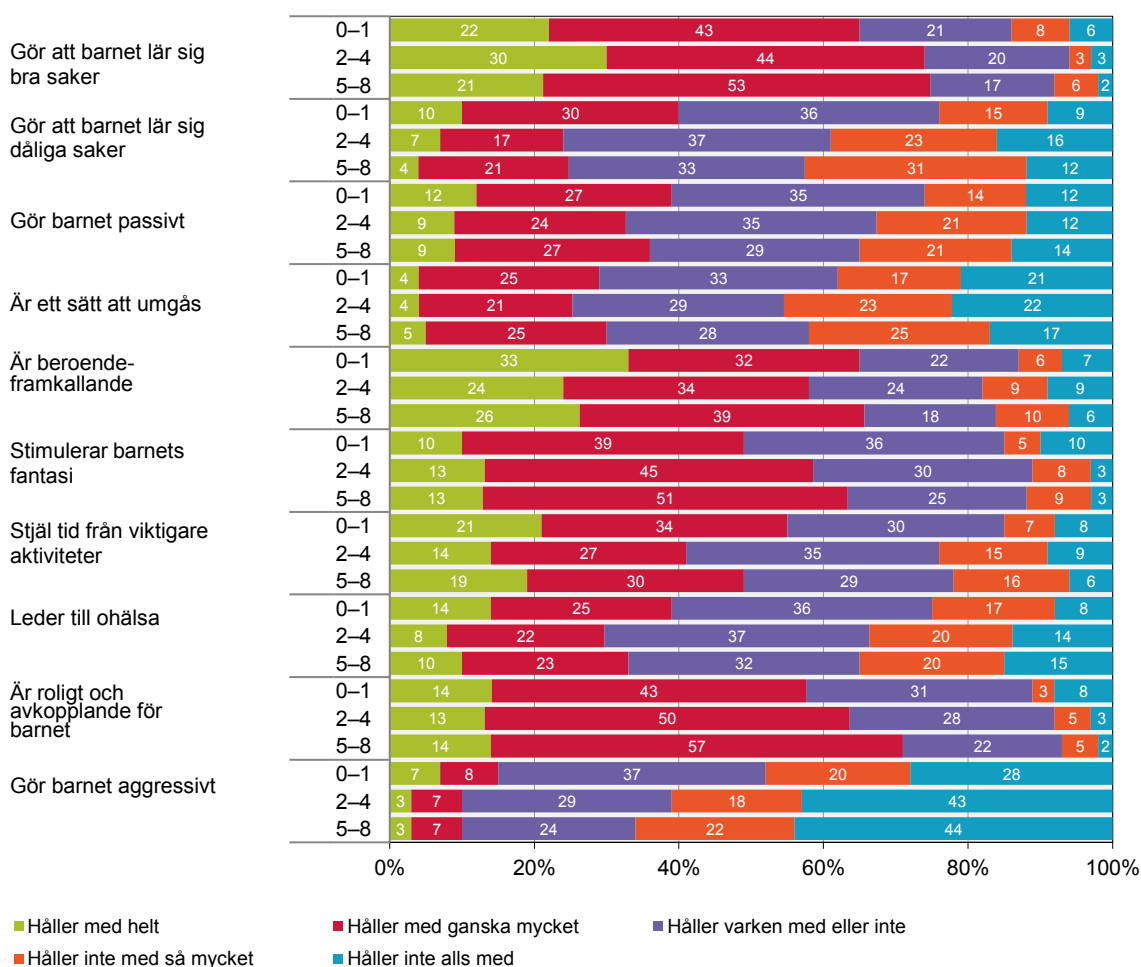
Markera med kryss hur du ställer dig till följande påståenden när det gäller ditt barn.

Diagrammet visar att föräldrarna mest håller med om de positiva påståendena, t.ex. att barnet lär sig bra saker och att det är roligt och avkopplande för barnet. Minst stöd får påståendet att film/tv gör barnet aggressivt. Svarmönstret är likartat för de olika åldersgrupperna. Föräldrarna till de allra yngsta är dock något mer negativa till film och tv än föräldrar till äldre barn. Det finns inga tydliga könsskillnader i någon åldersgrupp. Resultaten uppvisar likartade mönster jämfört med 2012/13.

21. Här följer några påståenden om datorspel/tv-spel/spel på surfplatta. (%)

Markera med kryss hur du ställer dig till följande påståenden när det gäller ditt barn.

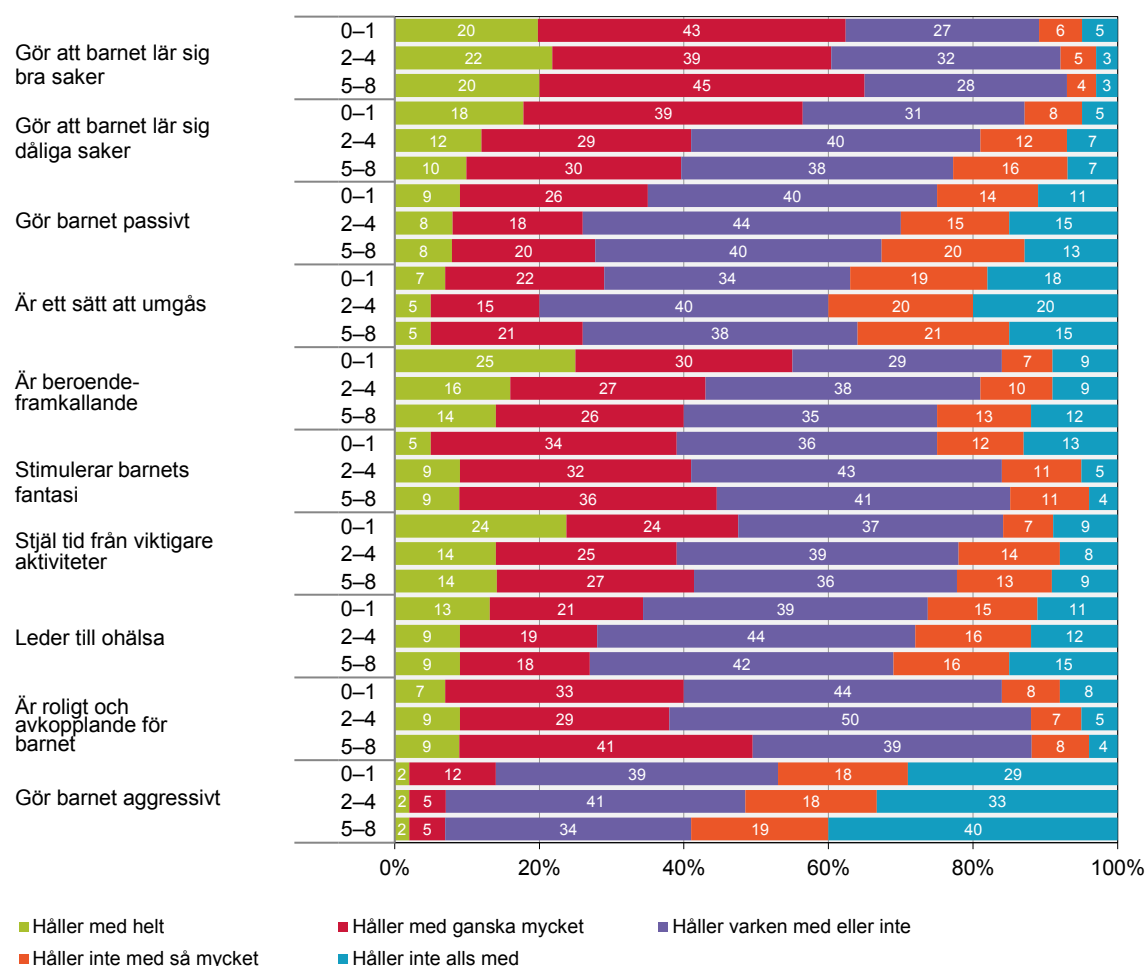

Diagrammet visar att det finns ett starkt stöd hos föräldrarna för påståendet att datorspel/tv-spel är beroendeframkallande. Det är också en något större andel som anser att barnet blir aggressivt av att spela spel jämfört med att titta på film/tv. Det finns samtidigt ett tydligt stöd för påståendena att barn lär sig bra saker

av spelen och att det är roligt och avkopplande för barnet att spela sådana spel. Även på denna fråga är svarsmönstret likartat mellan åldersgrupperna. Samma tendens som i frågan om tv och film uppträder också här – föräldrar till 0–1 har en mer negativ inställning än föräldrar till äldre barn. Tydliga könsskillnader finns inte bland de yngre och uppträder endast i en fråga i åldersgruppen 5–8 år, föräldrar till pojkar anser i högre utsträckning än föräldrar till flickor att datorspel/tv-spel är ett sätt att umgås. Jämfört med 2012/13 är det fler föräldrar som är positivt inställda till datorspel/tv-spel, exempelvis är det dubbelt så många som helt håller med om påståendet att barnet lär sig bra saker jämfört med 2012/13.

22. Här följer några påståenden om internet. (%)

Markera med kryss hur du ställer dig till följande påståenden när det gäller ditt barn.

Diagrammet visar att det hos föräldrarna finns ett starkt stöd för påståendet att barnet lär sig bra saker via internet. Det finns samtidigt stöd för att internet är

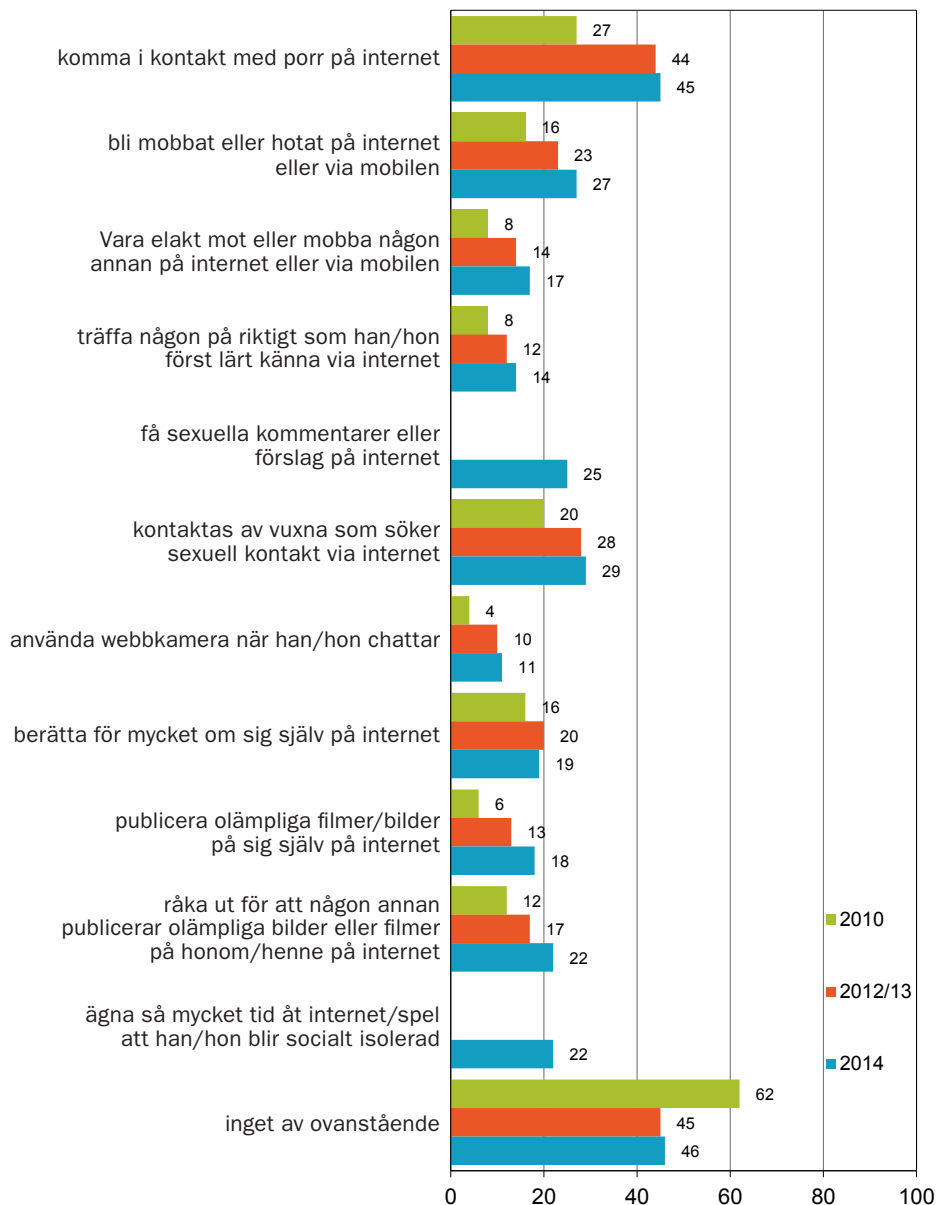
beroendeframkallande, detta gäller framförallt föräldrar till barn 0–1 år. Det finns också ett tämligen starkt stöd för att internet gör att barnet lär sig dåliga saker. Vidare anser man att internet är roligt och avkopplande för barnet. Att internet skulle göra barnet aggressivt får mycket svagt stöd. Det finns inga tydliga könsskillnader i någon åldersgrupp. Jämfört med resultaten från 2012/13, visar svarsmonstren att föräldrar i högre utsträckning håller med om påståenden om internetns positiva och negativa konsekvenser för barnen, detta är tydligast i gruppen 0–1, men framträder också i viss utsträckning i de andra åldersgrupperna. Detta tyder på något starkare åsikter om internet jämfört med resultaten från 2012/13.

Generellt är föräldrar med tre barn eller fler mer positiva till samtliga tre medieformer, medan föräldrar till ensam barn är de mest negativa. Detta gäller dock inte attityderna hos föräldrar till ensam barn avseende film och tv i åldersgruppen 5–8, där man istället är mer positivt inställd till mediet än föräldrar som har flera barn.

23. Har du någon gång oroat dig för att barnet ska...? (%)

2010, 2012/13 och 2014 (endast 5–8 år, %)

Kryssa för de påståenden du känt oro för. Du kan kryssa för flera svar.

Det vanligaste svaret är att man inte oroat sig för att barnet ska komma i kontakt med något av ovanstående. Det man i högst utsträckning oroat sig för är att barnet ska komma i kontakt med porr på internet och att barnet ska kontaktas av vuxna som söker sexuell kontakt. Föräldrar till flickor oroar sig något mer för att deras barn ska få sexuella kommentarer eller förslag eller kontaktas av vuxna i

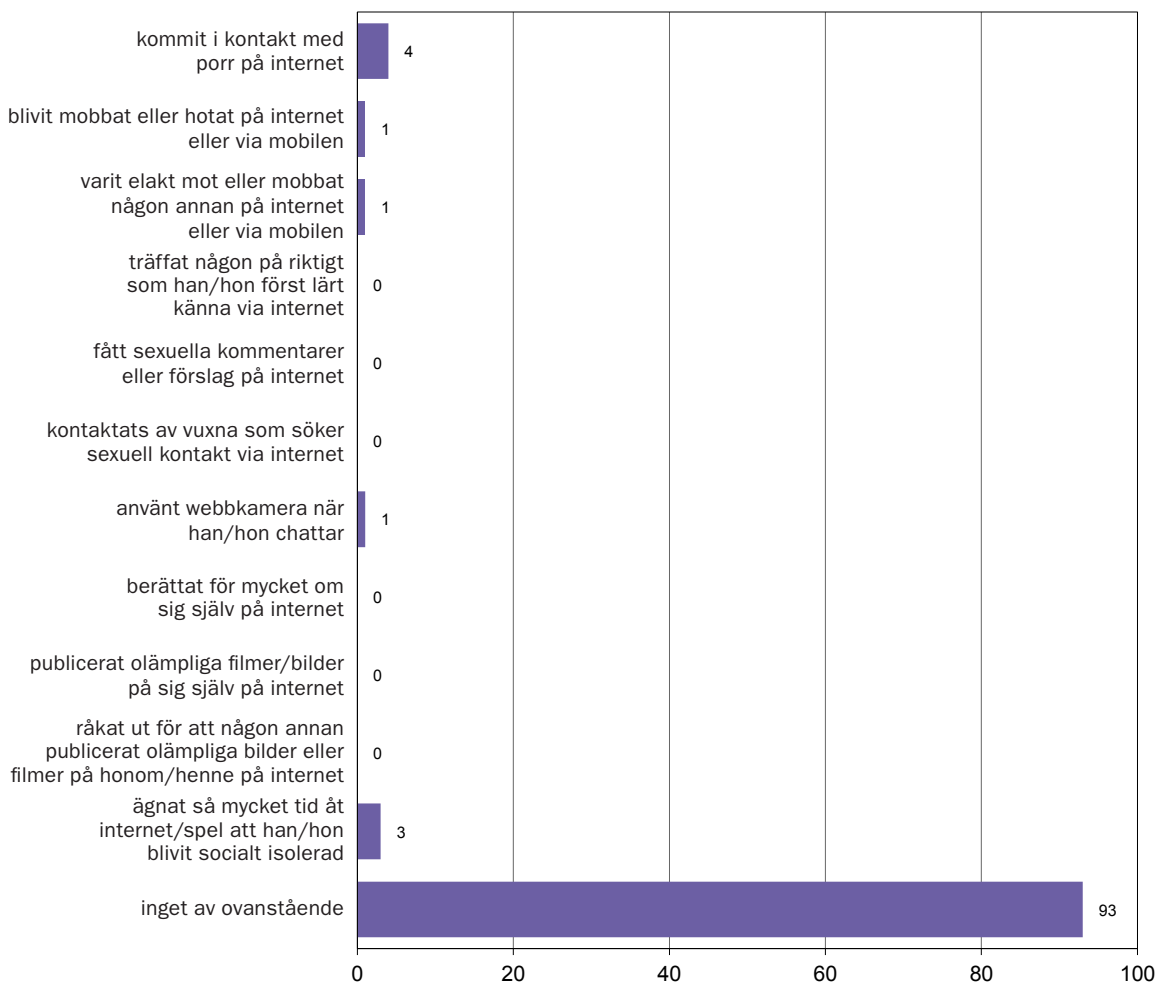
sexuella syften, medan föräldrar till pojkar är något mer oroade för att deras barn ska ägna så mycket tid åt spel eller internet att de blir socialt isolerade. Föräldrar till barn med yngre syskon oroar sig mest för samtliga kategorier utom att barnet ska berätta för mycket om sig självt på internet. Påståendena "få sexuella kommentarer eller förslag på internet" och "ägna så mycket tid åt internet/spel att han/hon blir socialt isolerad" är nya i föreliggande undersökning.

Jämfört med resultaten från 2012/13 har oron ökat något avseende bild/film-publicering samt för att barnet ska råka ut för mobbning eller att barnet ska mobba någon, i övrigt är förändringarna mycket små. Det finns dock en svag men tydlig tendens att föräldrarnas oro ökat avseende alla påståenden (bortsett från att barnet ska "berätta för mycket om sig själv på internet"). En möjlig förklaring till den generella ökningen av föräldrars oro kan vara att den hänger ihop med ett större samhälleligt fokus (inte minst genom massmedierna) på näthat och -mobbning.

24. Har det någon gång hänt att ditt barn har...? (%)

(endast 5–8 år)

Kryssa för det som inträffat. Du kan kryssa för flera svar.

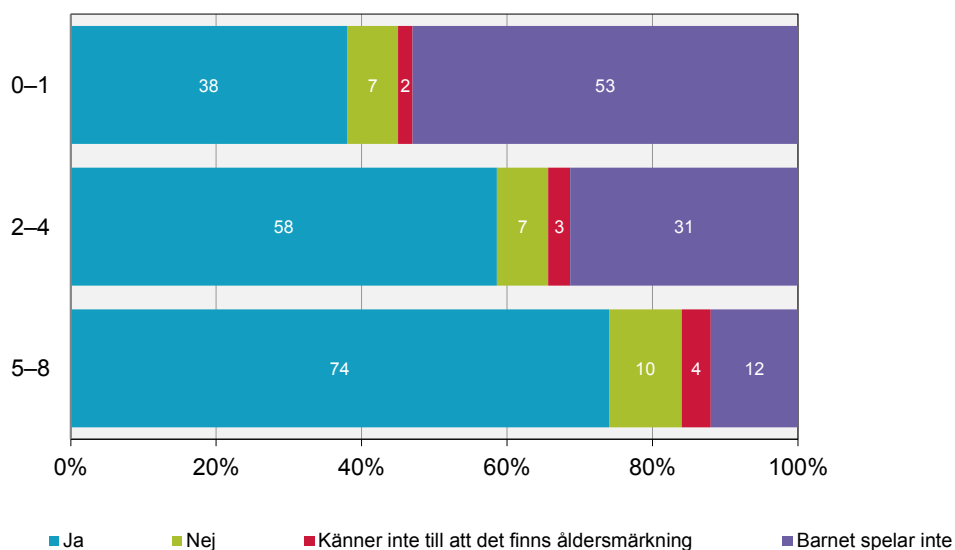

Diagrammet visar tydligt att det är synnerligen ovanligt att barn i detta åldersintervall varit med om något av ovanstående. Det finns heller inga nämnvärda skillnader mellan pojkar och flickor i detta avseende.

Resultaten är i princip identiska med resultaten från 2012/13, vilket tyder på att de faktiska medierelaterade riskerna för barn i åldrarna 5–8 år är små.

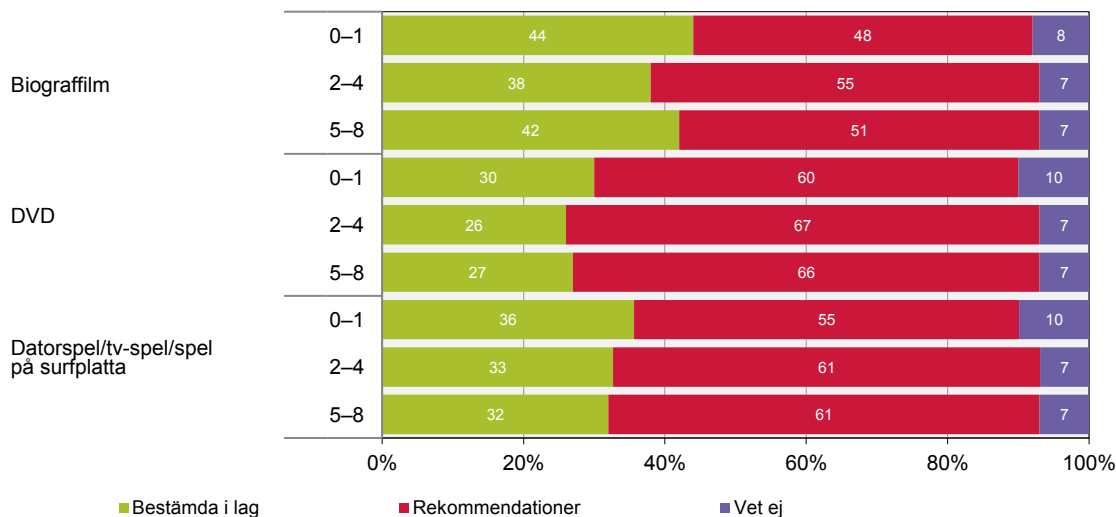
25. Bryr du dig om åldersmärkningen på datorspel/tv-spel? (%)

(T.ex. 3, 7, 12, 16, 18 år).

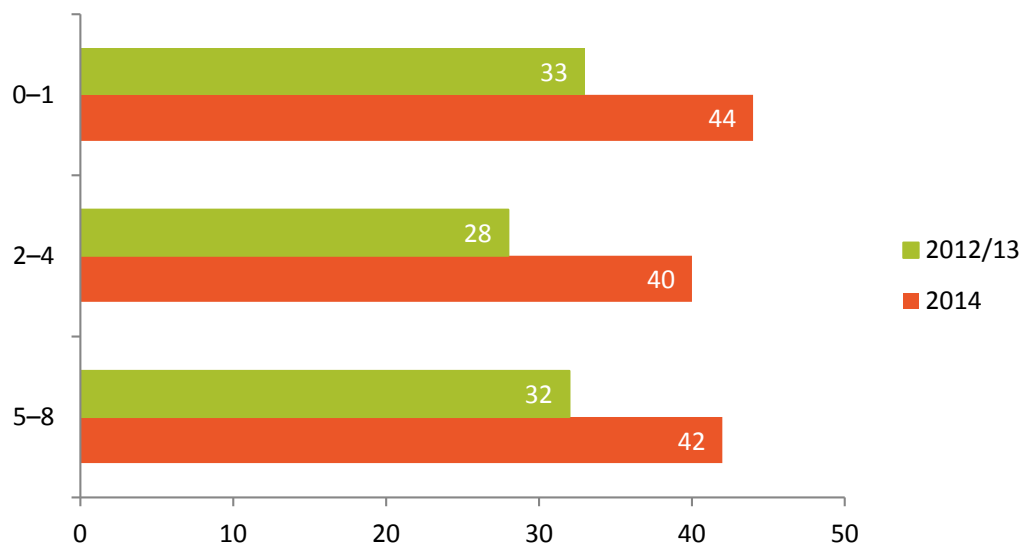
Diagrammet visar att vårdnadshavarens uppmärksamhet kring åldersmärkning av spel ökar i takt med barnets ålder, vilket till stor del beror på att andelen barn som spelar datorspel/tv-spel ökar ju äldre barnen blir. Jämfört med 2012/13 har andelen föräldrar som bryr sig om åldersmärkningen ökat något. Noterbart är att mycket få uppger att de inte känner till att det finns åldersmärkning på spel.

26. I Sverige är åldersgränser för biografilm bestämda i lag, medan åldersmärkningen på DVD och datorspel/tv-spel och spel på surfplatta endast är rekommendationer till användarna. Hur tycker du att åldersmärkningen på olika medier bör vara? (%)

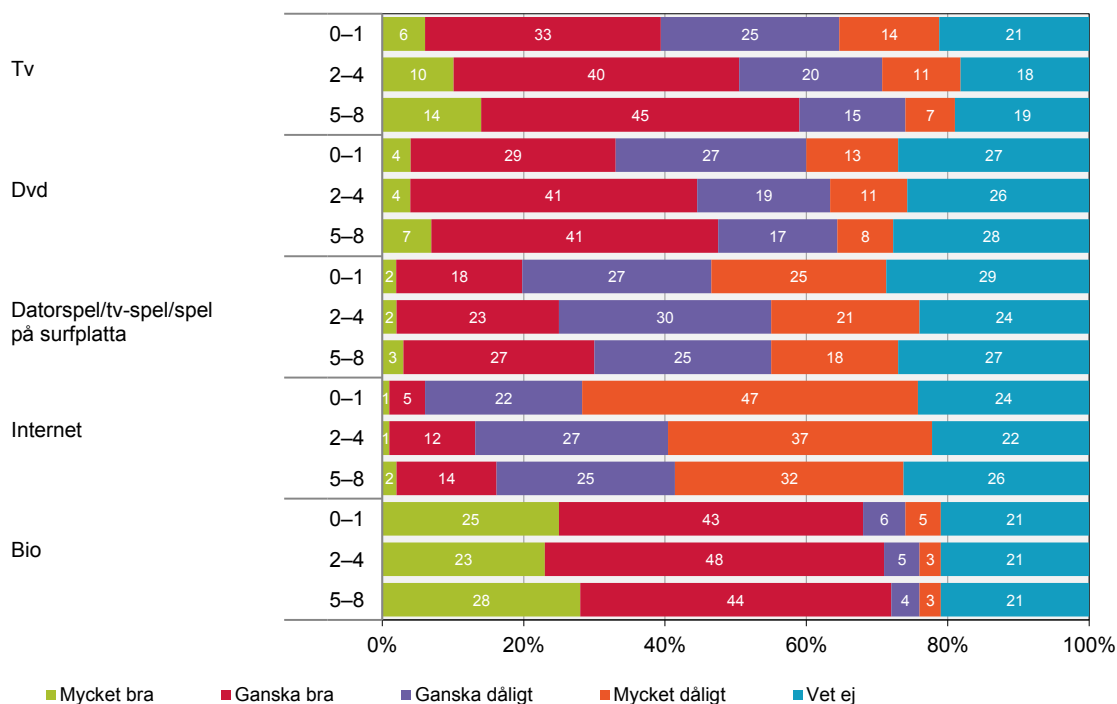
Diagrammet visar att föräldrar föredrar rekommendationer framför lagstiftade åldersgränser på medier, vilket gäller samtliga åldersgrupper. I dagsläget finns lagstiftade åldersgränser endast för biografilm, men även där anser man att rekommendationer är att föredra. Skillnaderna mellan de som föredrar lagstiftning eller rekommendationer är dock betydligt mindre avseende biografilm. Jämfört med 2012/13 har andelen föräldrar som föredrar lagstiftning för biografilm ökat med 10 procentenheter (se diagram 26 b).

26 b. Andel som anser att åldersgränserna på biografilm ska vara bestämda i lag, 2012/13 och 2014. (%)

I 2012/13 års undersökning framgick det inte av enkätfrågan att åldersgränser för biografilm bestäms genom lagstiftning men att åldersmärkning för dvd och datorspel/tv-spel endast är rekommendationer. Denna omformulering av frågan kan ha påverkat resultatet. Oavsett om det ökade stödet beror på att frågan formulerats om eller om det har att göra med reella attitydförändringar, kan man konstatera att siffrorna från årets insamling bör vara mer rättvisande eftersom föräldrarna haft ett bredare faktaunderlag att ta ställning till.

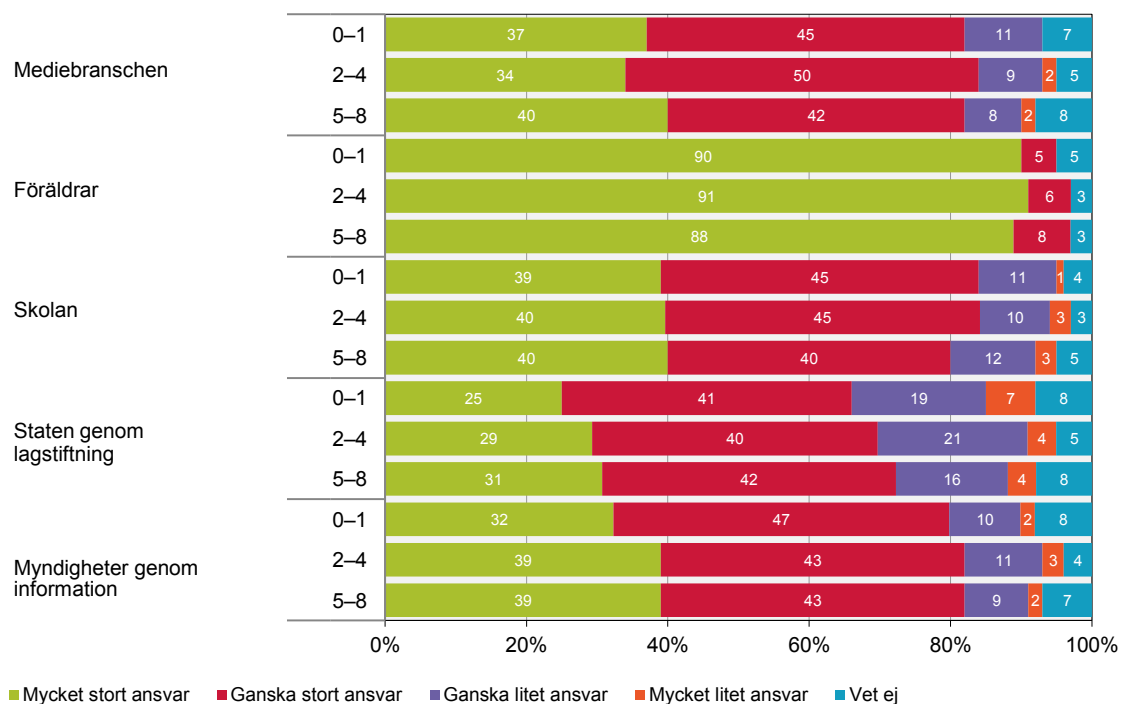
27. Hur tycker du att samhällets skydd av barn och unga fungerar när de använder följande medieformer? (%)

Jämfört med resultatet på frågan om hur man vill att åldersgränser ska vara utformade framträder här några intressanta skillnader. För det första är biografilm det område där man anser att samhällets skydd fungerar bäst. Det är i dagsläget också den enda medieform som omfattas av lagstadgade åldersgränser. Näst bäst tycker man att samhällsskyddet fungerar när det gäller tv. Internet är det område där man anser att samhällets skydd fungerar sämst, vilket delvis kan förklaras med att det saknas etablerade system för åldersrekommendationer. En bidragande orsak till detta är att internet är en infrastruktur, som omfattar en oöverblickbar mängd aktörer och innehåll. Således är frågan om internet och samhällsskydd mycket mer komplex jämfört med traditionella medieformat som exempelvis dvd, tv-spel och biografilm.

Jämfört med 2012/13 har de positiva värdena för skyddet gällande biografilm ökat (bland föräldrar till barn 0-1 och 2-4 är ökningen 25 respektive 21 procentenheter), även de positiva värdena för samhällsskydd gällande tv har ökat. Samtidigt har de *negativa* omdömena avseende samhällets skydd kring internet och datorspel/tv-spel ökat med upp till 22 procentenheter (med undantag för 5-8 år/internet).

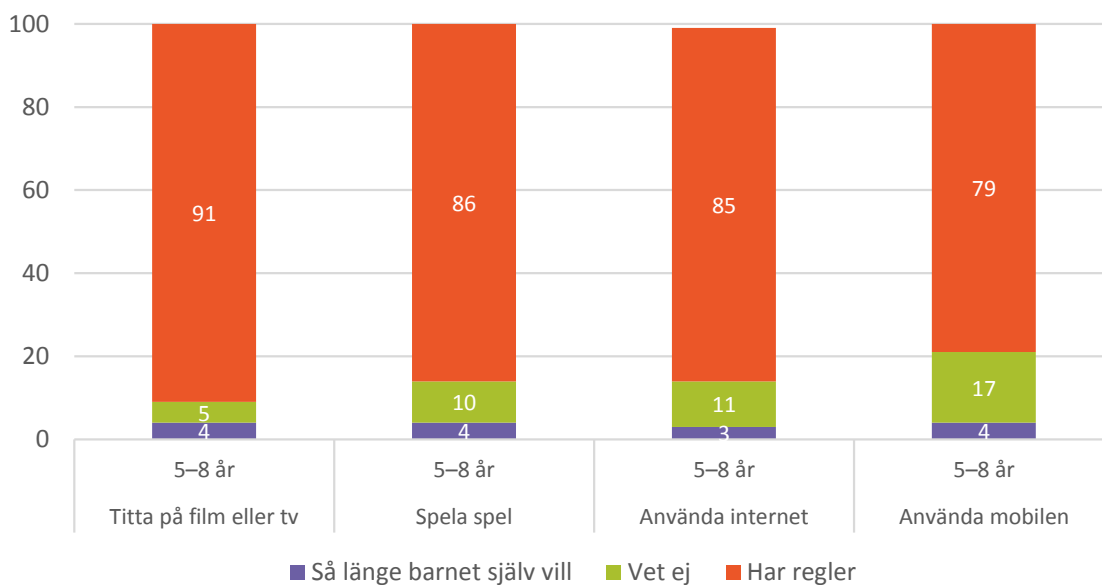
28. När det gäller skydd av barn och unga när de använder medier, hur stort ansvar anser du att nedanstående aktörer ska ha? (%)

Diagrammet visar att man anser att det är föräldrar som ska ha det största ansvaret. Samtidigt anser man att alla ovan nämnda aktörer ska ha ett mycket stort eller ganska stort ansvar. Det minst populära alternativet är lagstiftning. Trots detta tycker många att även dessa alternativ är viktiga: 66 %–73 % anser att staten har ett ganska stort eller mycket stort ansvar genom lagstiftning och 79 %–82 % tycker att myndigheter har ett ganska stort eller mycket stort ansvar genom information. Jämfört med 2012/13 har andelen föräldrar som anser att myndigheter genom information, har ett mycket eller ganska stort ansvar, ökat något – för övriga alternativ är förändringarna marginella.

29. Om du tänker på vardagar. Har ni regler i familjen för hur sent barnet får...?

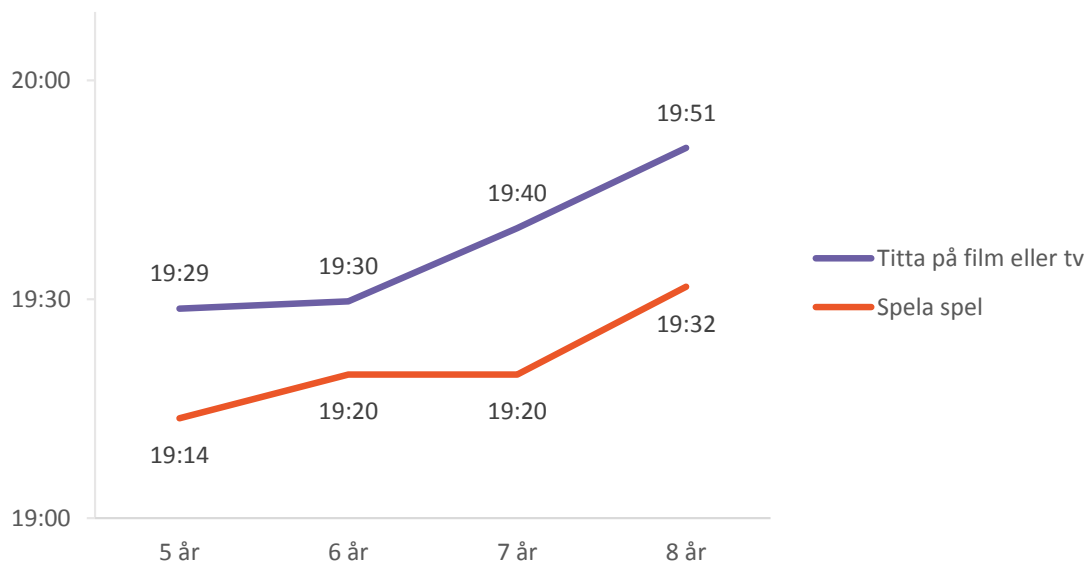
(Endast användare, %)

Diagrammet visar att en mycket stor majoritet av 5–8-åringarna har regler för hur sent de får titta på film eller tv, spela spel, använda internet och mobiltelefonen. Det är vanligast med regler kring film eller tv, mobilen är den minst regelomgärdade medieaktiviteten. Andelen pojkar som har regler för hur sent de får använda olika medietyper är något högre jämfört med andelen flickor (skillnaden varierar mellan 2 och 4 procentenheter). Barn utan syskon har något mindre ofta regler för hur sent de får titta på film eller tv samt spela spel jämfört med de barn som har syskon. Denna fråga har inte ställts i tidigare undersökningar.

29 b. Om du tänker på vardagar. Hur sent får barnet...? (%)

(medelvärden, endast användare)

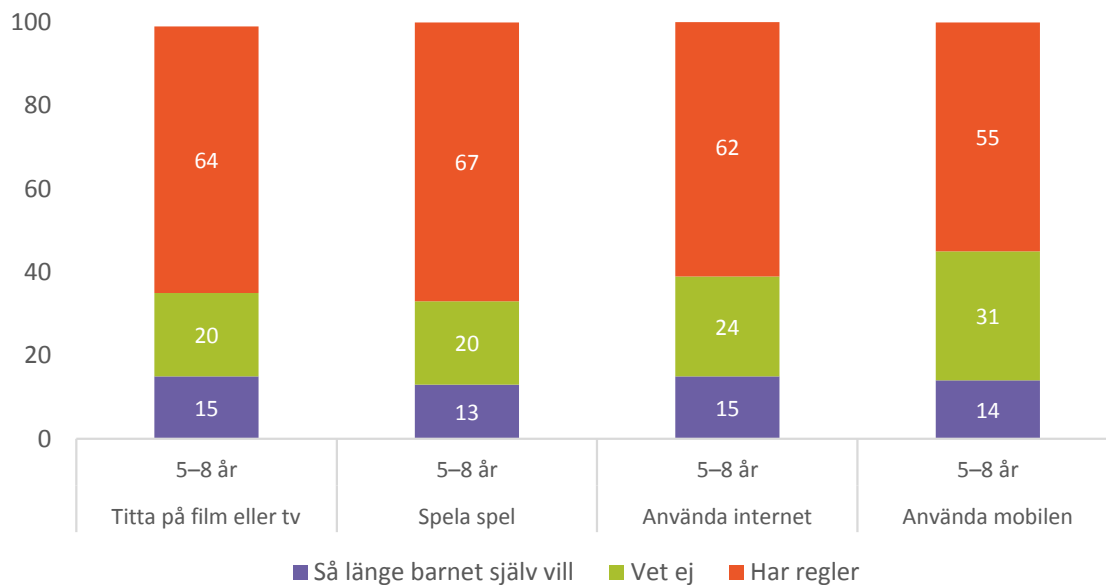

Medelvärdena för mobil och internet presenteras inte i ovanstående diagram eftersom det är så få som har sådana regler att det inte är meningsfullt att kalkylera dem. Barn får i regel titta aningen längre på film eller tv än spela spel, skillnaderna varierar mellan 10 och 20 minuter. Det framträder inget tydligt mönster mellan hur sent pojkar och flickor får använda olika medier.

Denna fråga har inte ställts i tidigare undersökningar.

30. Om du tänker på vardagar. Har ni regler i familjen för hur lång tid barnet får...?

(Endast användare, %)

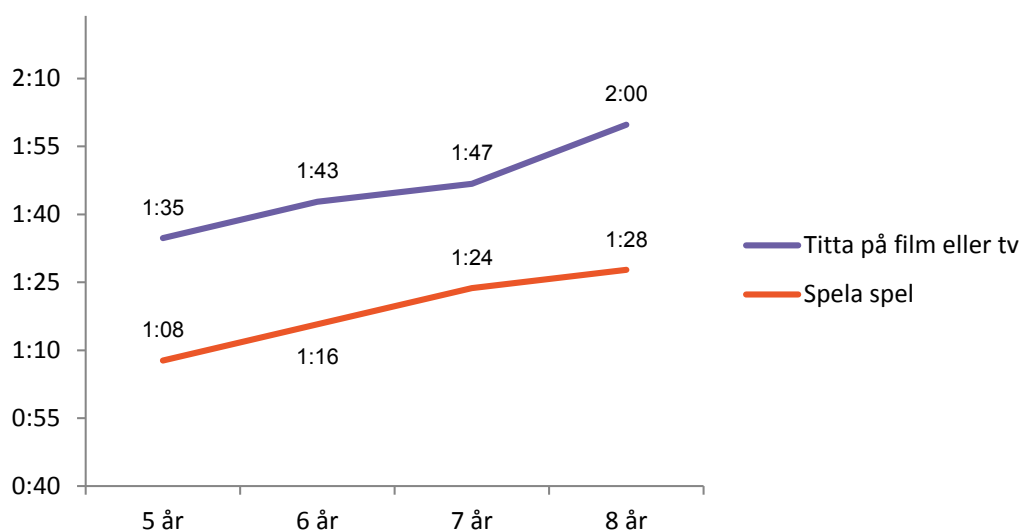

Det är färre som har regler för hur lång tid man får använda de olika medierna jämfört med regler kring hur sent man får använda dem. Möjligen har detta att göra med att det är betydligt svårare för vårdnadshavaren att kontrollera användningstiden än att ha ett bestämt klockslag då man ska stänga av eller gå och lägga sig. Det är dock en majoritet som har regler för hur länge barnet får använda medierna. Störst andel föräldrar har regler för hur länge barnet får spela spel och minst vanligt är det med regler för mobiltelefonanvändning. En något större andel flickor har regler kring internet och mobilanvändning jämfört med pojkarna. Ensambarn har något mindre ofta regler för hur länge de får titta på film eller tv samt spela spel jämfört med barn som har syskon.

Denna fråga har inte ställts i tidigare undersökningar.

30 b. Om du tänker på vardagar. Hur lång tid får barnet...? (%)

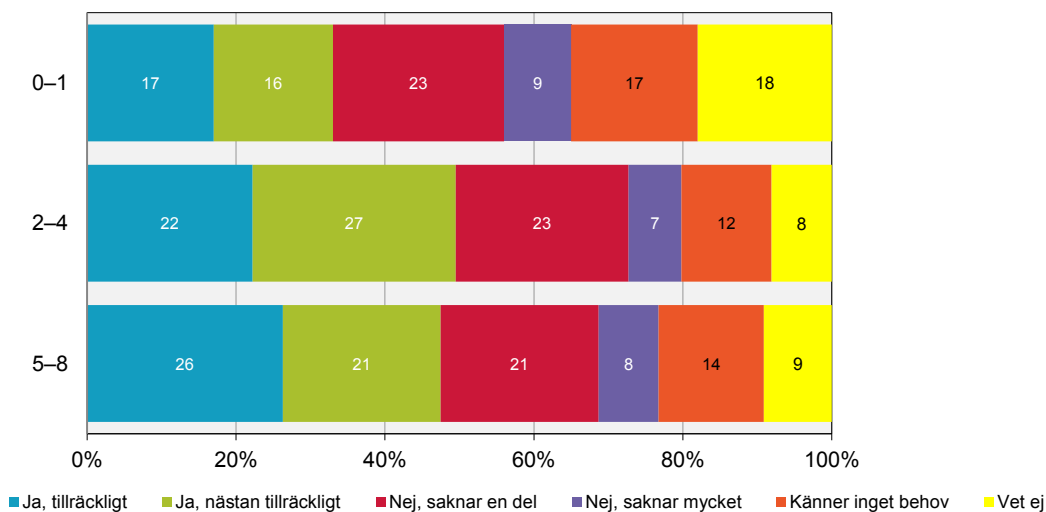
(medelvärden, endast användare)

Det är för få individer som har regler för hur lång tid de får använda internet och mobiltelefon, för att det ska gå att redovisa medelvärden för enskilda årskullar. Detta beror troligtvis på att det är få 5–8-åringar som använder mobilen och internet på ett sätt som kräver specifika regler. Medelvärdena för hur länge barn får titta på film/tv respektive spela spel följer samma tendens som för hur sent barnen får spela – dvs. ju äldre barnet blir desto längre får det titta/spela. Skillnaderna mellan de två medieaktiviteterna är tämligen jämn mellan årskullarna och varierar mellan 23 min (7 år) och 32 min (8 år). Inga tydliga skillnader avseende flickor och pojkar framträder.

Denna fråga har inte ställts i tidigare undersökningar.

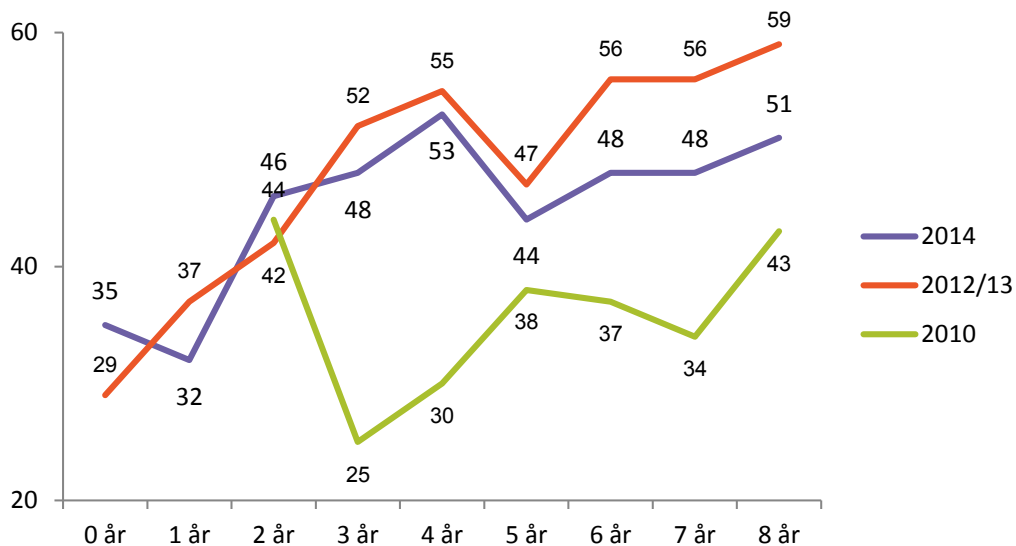
31. Får du den information och vägledning som du behöver när det gäller barns och ungas medieanvändning? (%)

Diagrammet visar att fler föräldrar anser att de får tillräckligt eller nästan tillräckligt med information och vägledning, än de som saknar information och vägledning kring barns medieanvändning. De som saknar information och vägledning är jämnt fördelade över åldersgrupperna, däremot är föräldrar till barn 2-8 mer nöjda med information/vägledning än föräldrar till barn i åldrarna 0-1 år. Detta återspeglar möjligen en allmän oro hos föräldrar till mycket unga barn, dvs. föräldrarna är generellt inte lika erfarna som föräldrar till äldre barn. Samtidigt är denna föräldragrupp också den som känner minst behov av sådan information, sannolikt eftersom barnens medieanvändning ännu är relativt begränsad. Jämfört med 2012/13 är förändringarna mycket små.

31 b. Får du den information och vägledning som du behöver när det gäller barns och ungas medieanvändning? (%)

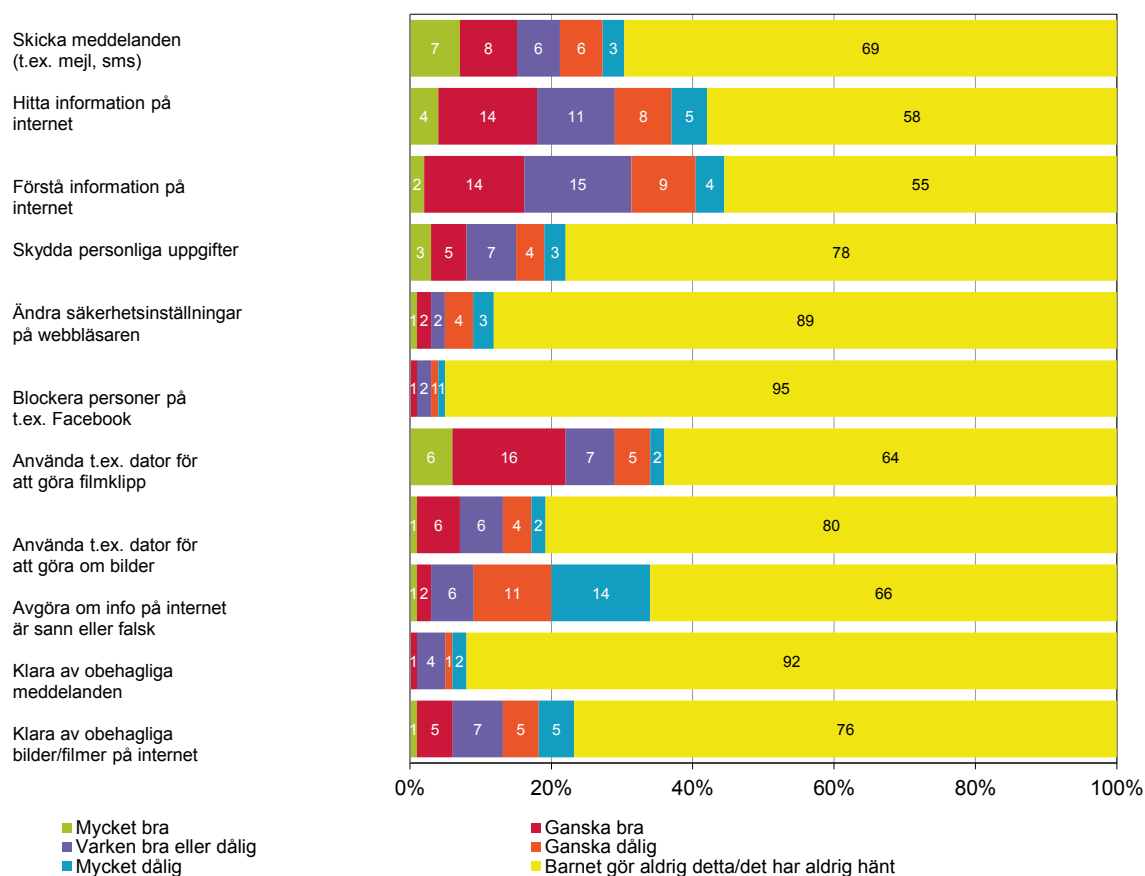
Andelar "ja, tillräckligt" och "ja, nästan tillräckligt", 2010, 2012/13 och 2014 (%)

Skillnaderna mellan 2012/13 och 2014 är mycket små, tendensen är att föräldrar till 6–8-åringar i något mindre utsträckning anser att de får tillräckligt med information och vägledning kring barns medieanvändning.

32. Hur bedömer du ditt barns förmåga att: (%)

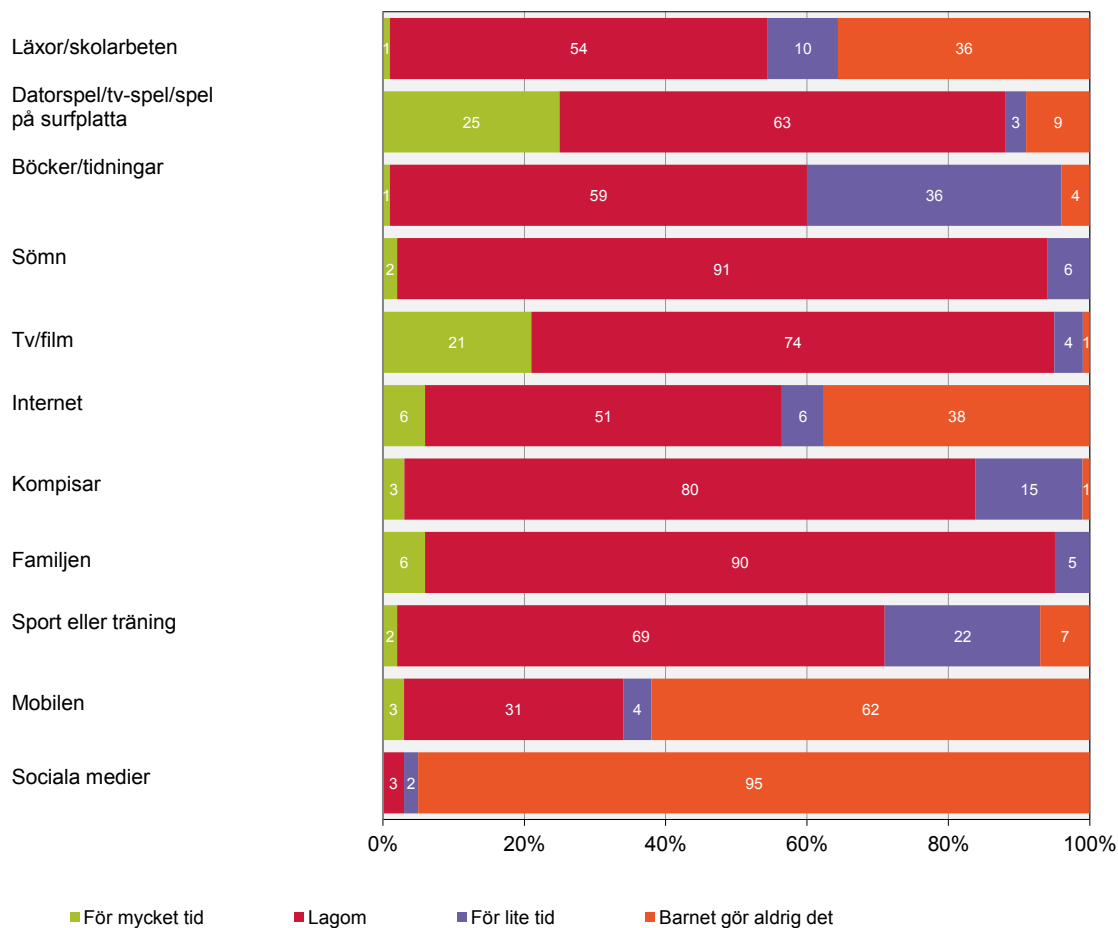
(endast 5–8 år)

Diagrammet visar föräldrarnas uppfattningar kring barnets medierelaterade färdigheter. Frågorna behandlar förmågan att skapa medieinnehåll, söka och förstå information, medierelaterad säkerhet, källkritik, samt förmågan att hantera vad som skulle kunna uppfattas som skadligt eller obehagligt innehåll. Således indikerar frågorna olika aspekter av barns medie- och informationskunnighet. Resultatet visar att det vanligaste svaret är att barnet inte använder mediefunktionen, eller att barnet inte gör något av ovanstående. I de fall där föräldrarna anger att barnet har en förmåga, är det en större andel som anger att barnet är mycket bra eller ganska bra, jämfört med de som svarar att barnets förmåga är mycket eller ganska dålig – detta gäller dock inte huruvida barnet kan avgöra om informationen på internet är sann eller falsk, och inte heller huruvida barnet kan klara av obehagliga bilder/filmer på internet. Här är det en större andel föräldrar som anger att barnets förmåga är mycket eller ganska dålig. Frågan ställdes inte i undersökningen från 2012/13, således finns det inte några jämförbara data från tidigare mätningar.

33. Tycker du att barnet ägnar för mycket tid, lagom med tid eller för lite tid åt...?

(endast 5–8 år, %)

Observera att frågan endast ställdes till föräldrar till 5–8-åringar. En stor majoritet av föräldrarna anser att barnen ägnar "lagom" med tid åt alla aktiviteter, bortsett från mobilen och sociala medier, dessa aktiviteter ägnar en majoritet av 5–8-åringarna sig inte åt överhuvudtaget. Det man främst anser att barnet ägnar för mycket tid åt är datorspel/tv-spel/spel på surfplatta, samt film/tv. Det man anser att barnet ägnar för lite tid åt är främst böcker och tidningar följt av sport eller träning. Det finns några tydliga skillnader mellan könen. Föräldrar till pojkar anser i högre grad (28 %) att barnet ägnar för mycket tid åt datorspel/tv-spel än vad föräldrar till flickor gör (18 %). Detta torde bero på att pojkar spelar mer än flickor. Vidare anser föräldrar till flickor i något högre grad (22 %) att deras barn ägnar för mycket tid åt tv/film-tittande än vad föräldrar till pojkar gör (18 %), övriga skillnader är marginella. Jämfört med 2012/13 visar resultaten att föräldrar

i något högre utsträckning (3 procentenheter) anser att barnet ägnar för mycket tid åt datorspel/tv-spel/spel på surfplatta, samtidigt minskar andelen (6 procentenheter) som anser att barnet ägnar för mycket tid åt tv/film-tittande. I övrigt är skillnaderna mellan 2014 och 2012/13 marginella.

Bilaga 1.

Bortfall, signifikans, åldersintervall och kalibreringsvikter

Som konstaterats är svarsfrekvensen i föreliggande rapport relativt låg, 41,8 % för föräldrar till 0–4 år och 39,7 % för föräldrar till 5–8 år. En låg svarsfrekvens medför en ökad risk för bortfallsfel – att de som besvarat frågeformulären skiljer sig från dem som inte gjort det så att resultaten av undersökningen blir missvisande för hela urvalet. För att kompensera för detta har SCB kalkylerat kalibreringsvikter baserat på registerdata (se nedan). I tidigare Ungar & Medier-undersökningar har antalet respondenter i flera fall varit så få att få resultat varit statistiskt signifikanta på 0,05-nivån. Signifikansnivån anger sannolikheten för att man av en slump skulle få det erhållna resultatet och 0,05 innebär att det är 95 % sannolikhet att resultaten inte påverkats av slumpen. I föreliggande rapport ingår i runda tal dubbelt så många respondenter som 2012/13, och i princip samtliga av de jämförelser och förändringar som redovisas i den löpande texten uppnår signifikansnivån 0,05 och är alltså vad man i dagligt tal brukar kalla för statistiskt säkraställda. Statistisk signifikans är dock ett i vissa avseenden problematiskt mått på en undersöknings tillförlitlighet. Ju större antal individer som deltar, desto större är sannolikheten att mycket små förändringar över tid eller skillnader mellan olika grupper är statistiskt signifikanta. Det blir då frestande att redovisa även triviala resultat bara för att de är signifikanta. Små skillnader (under 5 procentenheter) har inte redovisats i det följande om de inte ingår i ett tydligt mönster (t.ex. att användningen av en medieform ökat i samtliga åldersgrupper som undersökts). Av läsbarhetsskäl redovisas inte signifikansnivåerna vidare i rapporten.

2012/13 års enkäter utformades för att kunna jämföra resultaten med de datainsamlingar som genomfördes parallellt av de norska och finska motsvarigheterna till Statens medieråd och då ändrades åldersintervallen till de nuvarande, mer konsekventa 9–12 år och 13–16 år. Detta innebär att åldersintervallen från 2010 inte är fullt jämförbara mellan de olika datainsamlingarna. Det saknas fullständiga data för att göra exakta kontroller av hur jämförelser över tid påverkats av dessa inte fullt överensstämmande åldersintervaller. Man kan dock jämföra genomsnittsåldern mellan de olika grupperna.

Åldersintervall och genomsnittsålder för datainsamlingarna 2010–2012/13

2010	2012/13	2014
–	0–1 (M=0,73 år)	0–1 (M=0,66 år)
2–5 (M=3,80 år)	2–4 (M=3,08 år)	2–4 (M=2,97 år)
5–9 (M=7,32 år)	5–8 (M=6,56 år)	5–8 (M=6,48 år)

Jämförelsen visar att medelåldern för åldersgrupperna 2–5 och 5–9 är något högre i datainsamlingen 2010 (dessa åldersintervall finns inte med i tidigare insamlingar) än för motsvarande åldersintervall 2012/2013. Eftersom medieanvändningen generellt ökar med ålder innebär det att siffrorna för 2012/13 vid en jämförelse med 2010 kan vara något i underkant om man jämför hela åldersintervallen.

Då de åldersintervall vi valt att presentera data för skiljer sig mellan 2010 och 2012/13 har vi därför valt att i möjligaste mån inte jämföra intervall, utan varje ålder för sig: 4-åringar 2010 jämförs med 4-åringar 2012/13 etc. Detta medför dock ett annat problem. När man på detta sätt analyserar åldrarna 0–8 uppdelat på enskilda årskullar blir antalet individer i varje enskild grupp lägre än 100, vilket ger lägre statistisk signifikans och därmed också en större risk för slumpmässiga mätfel. Att jämföra hela åldersintervallen sammanslagna, alltså t.ex. alla 2–5 från 2010 med alla 2–4 från 2012/13 blir dock mer missvisande, varför vi valt att redovisa jämförelser över tid i form av enskilda årskullar. I de insamlingar som genomförts av SCB, 2012/13 samt 2014 är åldersintervallen näst intill perfekt överensstämmande, varför jämförelserna över tid är oproblematiska.

SCB har också kalkylerat kalibreringsvikter för varje respondent. Vid bortfall kan det vara så att vissa grupper av urvalet svarar i större utsträckning än övriga, t.ex. kan kvinnor svara i högre grad än män eller lågutbildade föräldrar mindre än de högutbildade. Om de grupper som svarat i högre grad har en annan fördelning på undersökningsvariablerna än övriga kan detta ha en snedvridande effekt på resultatet. För att kompensera för detta har kalibreringsvikter använts.

Ytterligare information om datainsamlingen finns på www.statensmedierad.se/ungarochmedier.

Statens medieråd

Box 27204 102 53 Stockholm Besöksadress: Borgvägen 1, pl 5

Tel: +46(0)8 665 14 60 Fax: +46(0)8 21 01 78

www.statensmedierad.se registrator@statensmedierad.se

ISSN 2001-6840